

Житното зърно
е емблема на
човешката душа

ЖИТНО ЗЪРНО

списание за духовен живот

Брой 20 (1/2009)

В броя:
Езикът
Даниел Цион – равин и християнин
Новите друиди

Продължител
на списание „Житно зърно“
излизало от 1924 до 1944 г.
основано от ученици
и последователи
на Учителя Петър Дънов

Редакционна колегия:
Георги Стойчев
Мария Кисова, д.ф.н.
д-р Светла Балтова
Татяна Йорданова
Живко Стоилов

адрес: Пловдив 4000
ул. „Софроний Врачански“ 5А

е-mail:
jitnozerno@abv.bg
тел.: 032/665 080

Художествено оформление
на корицата:
Живко Стоилов
Печат:
Издателска къща „Хермес“ ЕООД

ISSN 0861 427X

ДУХОВНО ОБЩЕСТВО
© БЯЛО БРАТСТВО
© Издателство „Бяло братство“

СЪДЪРЖАНИЕ

ЖИВОТО СЛОВО

Из писмата на Учителя до първите ученици 3

ШКОЛАТА

Сфера на Меркурий – *Георги Радев* 7

„Фир-фюр-фен тао би аумен“ – *Георги Стойчев* 11

Упражнения от Учителя 13

ГОДИШНИНА

Списание „Житно зърно“ – днес и преди,
кратък преглед – *Людмила Димитрова* 14

ТЕМА С ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Езикът – *Учителя* 16

Санскрит – гревен и свършен – *Живко Стоилов* 17

Георги Сава Раковски за произхода
на българския език 26

Стихове от Силвия Шишкова 28

ПОСЛАНИЦИ НА ДУХА

Даниел Цион – равин и християнин – *Хари Салман* 29

Разговор на брат Даниел Цион

и брат Азриел с Учителя 35

Друидите – поглед към бъдещите 20 години –

Филип Кар-Гом 36

Упражнения от Учителя 40

ПАНЕВРИТМИЯ

Паневритмията в чужбина – *Светла Балтова* 41

Малките училища – алтернатива на училищата-
гиганти – *Татяна Ванчева* 46

Всемирното Бяло братство – *Еужен Релжис* 48

По течението на времената – *Маргарете Хайнрих* 50

ЕДИНСТВОТО НА ЖИВОТА

Медицината на бъдещето – взаимодействие
със силите на Живата природа – *Светла Балтова* 53

ЗДРАВЕ

Призив на ЕС за спешни действия
срещу Wi-Fi радиацията 56

През тази година... – избрани мисли от Учителя 57

From the letters of the Master to the first disciples 58

Здравейте, приятели на „Житно зърно“! След една година отсъствие списанието отново бърза за среща със своите читатели. Тази година празнуваме двоен юбилей: 10 години от излизането на първата книжка и издаването на 20-ти брой от обновеното „Житно зърно“.

Основните насоки на списанието отново ще бъдат: представяне на различни аспекти от учението на Бялото братство в контекста на съвременността, наред с които ще даваме място и на духовните импулси, идващи от други, сродни духовни школи. В този брой ще присъстват и английските друиди, и германските антропософи, и санскрит на Веданта, както и образът на един велик човек, издигнал се над религиозните различия и съумял да съчетае в живота и делото си юдаизма и християнството – равин Даниел Цион.

Годината 2009 е турбулентна, тя е време на разчистване и пречистване. Навлизането на Слънцето в Козирог заедно с Плуто и Марс предопределя силен изблик на марсова енергия. Видяхме началото му в близкия Изток и по софийските улици. Много скрити манипулации и тайни преговори ще излязат на повърхността. В тези бурни и буреносни събития лъчите на Венера във Водолей и на Меркурий в същия знак (хелиоцентрично) ще донесат мира и разбирателството, ако хората успеят да ги проведат. Осъзнаването, че сме ЕДНО ЧОВЕЧЕСТВО, че отиваме и над религиозните и национални различия сме деца на един Баща ще бъде постигнато от все повече човешки индивиди. И най-вече от младите по възраст и по дух. Тахна ще бъде последната група в решаването на конфликтите на всички нива. Закостенелите структури, закостенелите хора, властолюбците и фанатиците ще изпитат върху себе си трансформиращата енергия на Марс-Плуто, а сред отломките на старото ще се виждат все по-ясно младите стръкове на Новата култура, идваща в сърцата и дела на безкористните, самоотвержените, ентузиастите. Всеки ще избира между псевдо- и истинска духовност. Енергиите на Водолей не търпят фалша. Ще се изисква будно внимание и добронамереност за предотвратяване на хаоса и анархията, за да надделеят разбирателството и мирът между хората.

Ж. З.

Из писмата на Учителя до първите ученици

София, 7. V. 1915 г.

Люб. Е. И.

Получих вашето писмо. Аз разбирам добре неустойчивостта на човешкото сърце. Съвременните хора сами себе си не познават. Всичко в тях се свежда към грубите проявление на материята. За някои е извинително това състояние, но за други не. При сегашните условия, когато времената са на зрялост, няма какво да убеждаваме когото и да е. Нека всеки си върви по своя път и да пожъне последствията на хилядите години. Христос казва: „Моите овци познават моя глас.“ Който познава гласа на добрия пастир, той е от Неговите, който не, той не е. Ще се минат години, когато работите ще се обърнат другояче. Всичко с огън ще се опита. Всички с огън ще се кръстят. Аз бих желал всеки свещеник в Православната църква да познава Христа и да слуша Неговия глас. Старият ред на нещата минава вече. Иде нещо ново в света, всички ще го видят. Някои ще разумяват и ще се изменят. Всички няма да умрем, но всички ще се изменим, казва Духът Господен. Бъдете радостни и весели. Сега е време за радост и хваление на Господа, Който избавя своя си народ. Сега светът ще възридае и ще възплаче, а праведните ще се възрадвават. Преди хиляди години праведните плачеха, светът се радваше, сега обратното. Такъв е законът. Прилив и отлив. За праведните сега наставя прилив, за света отлив. Оставете дребнавите работи настрана. Ако има нещо добро, възвишено, което да внесе светлина и подем на сърцето, на душата, това търсете. Другото е опитано. Всички сте вече вкусили от тоя свят, знаете неговата сила и благородство. Защо да се стои в това непоносимо състояние. Лъжите вън. Поставете Истината за ваш учител.

Моят поздрав.

В. В. П. К. Дънов

София, 9. VI. 1915 г.

Любез. Е. И.

Всичко ще си дойде на реда. В Царството Божие нечисто не може да влезе. Трябва чистота на ума и сърцето. Мен ми е приятно, че има мнозина, които отбягват. Нас това не смущава. Ще има и в решето, и под решето. Цялата Църква по света ще мине под огън. С огън ще се очисти всичко. Христос иде да съди света и е започнал вече своята призивна работа. Който мисли отсега нататък да живее по старому, много се лъже. Това поколение ще види страшни работи. Ние сме в света да понамалим горчивината на тая чаша, но не и да я отменим. Да дадем утеха на страдащите, които могат да възприемат учението на Божествената Любов. Какво мисли светът, ние знаем много добре. И няма оръжие, което да успее против Царството Божие. Мъртвите почват вече да се събуждат и ще се събудят едни в Новия живот, като пеперудите, други в стария, като гъсениците, да си лаят, не ги смущавайте. Там предстои дълъг път още да извървят. И ние ще кажем с Господа: „Пресей, Господи, отдели чистото от нечистото, гнилото от здравото, отдели потребното от непотребното.“ Действайте тъй всинца, както Господ ви учи отвътре. Гдето е Духът, там е свободата. При това не бързайте. Изучавайте нещата обстойно. В Откровението има много работи, за които не мога да ви говоря. Тръбите всякога означават политически събития, войни, размирици. Защото самата тръба е за тази цел направена, да призовава и бой. И сега тръби седмата тръба, в която царствата световни ще станат царства на Христа. Бъдещото управление на света ще бъде повече теократическо. Свободата ще заеме своето място. Хората ще се научат да се почитат взаимно и да живеят в мир. Наши и

Елена Иларионова

ваши няма да има и ако ги има, ще са на опашката. Светлината ще озари умовете на хората и те ще изтрезнеят от това си състояние. Но сега изпитанията за всички не са се свършили. На мнозина Христос ще каже: не ви познавам, идете си от Мене вие, които работите с лъжа, измама, лицемерие, користолюбие и с всички други дяволски средства. Дяволът в Моите очи е станал доста смешен. Едни тика да се самоизтребват, а други — да бягат. Но Велик е Господ, Комуто всички служат. Не бойте се от ония, които убиват тялото. Ще продължите четенето си Исая, Иоил, Битие до 28 и с Данаил ще завършите.

Моят привет на всички приятели. От беседите ще се ползуват всички, те са стенографирани и полека-лека може да се отпечатаат, ако времето позволи.

В. В. (Свещеният подпис)

(...)

Любез. Е. И.

Винаги се радвайте. Непрестанно се молете. За всичко благодарете, защото това е Волята Божия за вас в Христа Исуса. Духът не угасяйте. Пророчествата не имайте за нищожни. Всичко изпитвайте; доброто дръжте. Това е вътрешният смисъл на живота в това временно съжителстване на земята. Бог е крепък вътре в нас. Той извежда своето дело в победа. Идат дни, когато лицето на земята ще се обнови и небето от горе ще се проясни и ще има път отворен от Небето за земята. Отваряйте сърцата си всяка заран пред Господа и Той постоянно ще ви обновява с Духа на Любовта Си. Велика е Любовта на Отца, която разширява и възкресява душите на своите чада. Той говори във всички вътре. Слушайте внимателно Негова глас. Изпълнявайте Волята Му драговолно. Моето желание е вие да бъдете крепки и силни в Господа. С широки разбирания за живота. Аз ви изпращам всичкото добро от горе. Всичко, което сега става в света, е за добро. Така гледайте и така мислете и ще опитате и проверите тая Истина. Когато се минат 42 месеца, 1260 дни, трите дена и половина, войната ще се свърши. Тия три числа имат отношение към едно и също събитие, което показва целия кръг на това откато начена, докато се свърши. Не се плашете от нищо. Смели бъдете докрай. Господ Бог Мой е с вас. Неговите Светли духове, Неговото войнство е с всички ония по лицето на земята, от всички народи. И Господ обединява сега своя народ, Божия народ. Радвайте се, че сте достигнали до тази епоха, за която Христос преди 2000 години е казал: „От нине ще видите Ангелите Божии да слизат и възлизат на Сина человеческого“. Блажени са вашите очи, които ще видят това. Блажени са ония, които виждат поникването на Делото Божие, Неговото възрастване, Неговото цъфтене и зрелия Му плод. Блажени са тия, които вкусват зрелите плодове на Божията любов.

(свещеният подпис)

Нови пазар, 10. XII. 1900 г.
Любезна госпожо М. Казакова,

...

Надявам се, писмото ми да ви намери в добро и весело разположение на духа. Гдето присъствува Духът, там има свобода. Такова душевно състояние е драгоценно.

Бъдете уверени, приятно ми е, като знаей, че вие се интересувате в един предмет, който е тъй важен в себе си. Нам принадлежи да се осветлим по-отблизо с бъдещето, което ни очаква.

Духовният свят е целта на нашето съществуване и ний не трябва да губим от пред очи тая цел. Този Духовен Мир е говорил непрестанно през всички времена. Той е говорил някога по-ясно, някога по-тъмно, някога по-силно, някога по-слабо; всичко е зависело от нашето духовно състояние. Има различни степени на неговото проявление. В най-ранната възраст той е говорил със звук. В съзнанието на Адама, Бог е говорил с глас както баща към сина си. „Чух гласа Ти, казва Адам, но се побоях.“ Знаем, прочее, какви бяха причините и последствията на това вътрешно отчуждение, и мрака, който настана за Адамовото потомство; тъй щото бе необходимо Бог да премахне онова поколение, онзи развратен род, от който избра Авраама, за да го направи баща на верните, и на когото благоволи да се открие в образ човечески, за да укрепи неговата вяра. Знаем историята по кой начин Бог възпита Авраама, докато се развие в него онова благородно семе на духовния живот, и да развие в него непоклатима вяра, която му отвори пътя да види бъдещето, което го очакваше заедно с всичкото негово потомство. И когато настанаха усилените времена, Бог се яви на Мойсея във вид на говорящ огън в къпината, от която му даде да разбере за Неговото присъствие. „Изуй чехлите си, казва, защото мястото, на което стъпяш, е свято.“ Какви чудни думи! Какво велико значение. „Моят ангел, казва Господ, ще бъде с тебе.“ „Не бой се, няма смърт за онези, които любят.“ И Христос дава по-ясно и пълно съдържание, като казва: „Бог не е Бог на мъртвите, но на живите, и в Него всички живеят“.

С влизането обаче в Обетованата земя, която е символ на бъдещето, начинът на

Божие обещание се видоизмени. На някои от пророците Той им е говорил във вид на видения, както на Данаила и Езикила, които могат да се нарекат зрящи медиуми или посредници, само във висша степен. На други Бог е говорил чрез вдъхновение, такива са Исая и Еремия. По тая прогресивна стълба, по която видя Яков да се качват и слизат ангелите Божии, се завърши предназначението на Стария завет, който имаше за цел да ни приготви за един много по-съвършен.

Във втората стадия пред нас се открива много по-величествена сцена на духовния мир, върху която се полага Новият завет, на Евангелската вест, на която Христос става начало и глава. Първият Адам беше жива душа, а вторият — животворящ дух, слезнал от небото. И действително пред очите на душата ни се разкрива един свят, от който пълчища от небесните войнства слизат на земята, като ликуват с химни и песни. „Слава во вишни Богу, и на земята мир, в человетецте благоволение.“ И право казва Христос: „Аз дойдох да свидетелствувам за Истината“. И каква е тази Истина? Тя е душата, която е избрал Господ да се въплъти, ней принадлежи вечността и блаженството. Мойсей нищо не ни казва за безсмъртието, за бъдещето на душата. Обаче Господ, който

Мария Казакова

слезе в лицето на Христа, дойде да ни убеди и докаже със своя живот и възкресение, че в дома на нашия Небесен баща има много жилища, определени за наши. Има ли още място за съмнение? Не. Господ казва: „Имам много неща да ви кажа, но сега не можете да носите, но когато Той, Духът на Истината слезе да живее във вашите сърца, който Аз ще ви пратя от Отца, Той ще ви научи и припомни всичко, що съм ви казал“. И тъй действията днес на Духа Божия са много но-обширни и по-силни, отколкото са били в миналото.

Виделината, която ни заобикаля, е необорима. Пред нас стои истината, която ни пита: „Какво мислите за Христа? Чий син е?“ Да, той е Божественият младоженец на всички души. Само в неговото обединение ний ще намерим и постигнем оная вечна цел, да влезем в обятията на Божията Любов. Не, Господ не ни е забравил, но той ни привлича с нишките на своята Любов. Той говори нам ясно и небето е свидетел.

Тая небесна Истина ние можем да проверим, да опитаме и приемем по различни начини; то ще зависи от духовната чистота на душата. Може: чрез видение, чрез внушение, чрез вдъхновение. Може да я приемем по един съзнателен начин или безсъзнателен. Думата „внушение“, то е средство, по което една мисъл може да ни се предаде. Внушението може да дойде по един съзнателен път или по един несъзнателен. В това няма нищо чудно. Внушението е един метод за съобщение много по-еластичен, отколкото нашата физическа реч. Запример, по-голямата част от нашите днешни познания ний сме ги приели по внушение. Що е четенето, ако не е едно леко и приятно внушение. Внушението е от няколко степени: първо в кръга на нашата воля, когато иде по съгласие, и във от кръга на нашата воля, когато прониква несъзнателно. Висшите и нисши духове си служат постоянно с тоя метод, понеже е по-подходящ на нашия ум. Една мисъл може да премине от един източник в други посредством силата на ума, стига умовете да се намират в еднаква степен на подготовка. Но тъй като всички улове не са еднакво развити както помежду нас, тъй и помежду духовете, става прочие нужда една мисъл да мине през много

среди, докато земе формата най-подходяща за нас, от което се ражда една мъчнотия и не можем да се уверим откъде иде тая скитница, тая мисъл, която по съдържание носи благородно произхождение, а по форма ни се вижда твърде бедна и простичка. Също както във физическия свят, когато един лъч минава от една порядъка среда към една по-гъста, се пречупва и ни дава едно лъжливо местоположение на предмета. Кой не знае, че изображенията на много предмети ние ги приемаме в обратна форма. Прочие, за да познаем дали една мисъл, която сме приели, е Божествена, трябва да гледаме дали има съгласие помежду ума ни и сърцето ни. Защото образа на коя и да е мисъл ний приемаме чрез силата на ума, а съдържанието чрез силата на сърцето. Тия са две огнища на душевния живот, приспособени към различни цели на вселената.

Посредством ума ние добиваме външните понятия за света, а посредством сърцето тяхното значение. На ума говори светът, на сърцето Бог. Има два начина на съждение: логичен, т.е. посредствен и интуитивен или непосредствен. Единственото място, от което Господ може да ни говори, то е сърцето. Има три степени, по които душата минава, те са: физическо, умствено и духовно.

Във физическото преобладават простите чувства и влечения; в умственото — способностите; а в духовното — висшите стремления на духа: върховното самосъзнание за безсмъртието, в което вселената се разкрива в своята вечна и необятна форма, Бог се представя за виделина без никаква сянка. И въпреки всичкото неверие и невежество душата не може да избегне от постоянното въздействие на тая виделина, която прониква всичко. Истината е нещо, което не мени своята тежест. Тя е постоянна и неизменна в своите действия и нейната притегателна сила не се мени от разстоянието. По тази причина нещата на Духовния свят са вечни. Божествените мисли имат особен отпечатък. Те се познават по своята животворяща сила. И право е казал Христос, че „не само с хляб ще бъде жив човек, но с всяко слово, което излиза из устата Божии“.

...

С поздрав в Господа, П. К. Дънов

СФЕРА НА МЕРКУРИЙ

Георги Pageв

Ако ви се случи да влезете в някое добре уредено търговско предприятие, да речем в някоя печатница, първото нещо, което ще порази слуха ви, е тракането на пишешите машини – тракане леко, пъргаво, ловко, с едва доловими приливи и отливи в бързината, прекъсвано от време на време от кратки паузи. Ако го слушате дълго време, ще изпитате същото раздразнение, каквото изпитвате когато слушате нескончаемия брътвеж на някой бърбовец, който спира само колкото да си поеме дъх. Това почти равномерно тракане е безсловесният говор на машините, изобретени от Меркурий, отдавна известен ни от митологията като бог на речта и писмото. Пишешата машина, подобно на телеграфа, е „меркурианка“. Тя е дело на изобретателния гений на Меркурий, една от най-типичните функции на когото е писането.

Меркурий въпреки е не-подражаем в своята приспособимост към условията на живота. При това той обладава рядък изобретателски дар, майсторски показан във великолепния мит, завещаен ни от древните гърци: спомнете си как той успява, благодарение на дивния музикален инструмент – лирата, изобретена от него – да укроти благородния гняв и възмущение на Аполон. Божественият музикант, во-

ден от своята интуиция, от своята тънка способност да отгадава, пристига разгневен при Меркурий, който преди време му бил задигнал цяло стаго най-отбрани крави. Той връхлита с укори хванатия натясно Меркурий, но последният не е глупак като Марс да се бие, а и без това престъплението му е вече разкрито. Той гузно се усмихва на Аполон и цялата му мисъл е не как да се защити, а как по-ловко да се изплъзне от тази беда, как да замаже работата. И наистина успява: като показва лирата си на Аполон, последният се захласва от възторг пред този чуден инструмент, майсторско изобретение на Меркурий, който открил звучащата струна и закона на нейното съкращение, подчинено на известни числа. Тук проличава у този иначе безскрупулен бог (Меркурий), който не се подвоумява и да ползва, и да пооткрадва, когато му падне (нали затова търговците и крадците го тачат като свой бог!), неговата будна интелигентност, която схваща свойствата на нещата и ги използва за практични цели. Както и да е, но двамата богове се примиряват и сключват може би първата търговска сделка по принципа на натуралната обмяна – Меркурий дава лирата си на Аполон, а последният му връчва своя калдуцей – златна тояга, чийто връх завършва с разперени крила и около коя-

то са обвити две змии, образуващи осморка. Един символ с дълбоко езотерично значение, който обаче ще отминем засега. Така галантно бива ликвидирана кражбата на Меркурий. Разбира се, Аполон си прибира кравите.

Тук му е мястото да отбележа онова обаяние, което благодарение на своята интелигентност упражняват понякога меркуриевите типове, особено в детската си възраст. Децата, родени под знака на тази планета, обикновено са живи, пъргави, с особено буген и схватлив ум. Те често правят големи пакости, но са така остроумни и находчиви, когато дойде ред да се оправдават, така ловко се изплъзват от затруднението, в което са попаднали, че неволно будят симпатия у околните. Искате ли се да отгадеш техните пакости на една невинна игра, на един преждевременен изблик на умствена енергия, която търси по някакъв начин да се прояви. Симпатията си към този род деца народът изразява с думите „хитро дете“.

Но да се върнем в нашето предприятие. Ако се вгледаме в един от машинописците, ще видим, че той е типичен меркурианец. Не ще и дума, че чисти меркуриеви типове се срещат твърде рядко – повечето хора са обикновено смес от няколко планетни типа. Така че да се възползваме от този рядък случай и да снимем

една скица „от натура“ на чистия меркуриев тип.

Лице овално, твърде продълговато, с изострена брада. В случая тя не е особено заострена и удължена, защото имаме пред себе си един доста енергичен тип, с по-устойчива и съсредоточена воля. Косата му, гладко причесана, с тънък, прав косъм, кестенява на цвят, покрива доста плътно удължения му отзад-напред череп. Челото му е право, доста високо и отворено, ала по-гладко и плоско от това на слънчевия тип. Вертикални бръчки в основата на носа и в случая, както и в общия случай, липсват. Кожата обаче е тънка, деликатна и чувствителна към нервните трептения. Веждите – по-скоро дълговидни, отколкото прави, вземат живо участие при говора; те нерядко реагират като някакви чувствителни антени и при слушане. Изобщо мимиката на веждите и очите при меркурианците, твърде жива и изразителна, е особено интересна за наблюдение. Очите – живи, подвижни, с умен и по-скоро бързо-схватлив, отколкото съсредоточено-наблюдателен поглед, отбелязват особено ясно ония бързи промени на нервните токове, които протичат в мозъка на меркурианеца, притежаващ обикновено голям интелектуален капацитет. Особено е характерен у меркуриевия тип от долния ровен онзи беглив, „крадлив“ поглед, чийто блясък излиза сякаш на пресекулки, и който често издава неговата склонност към лъжа и лукавство. У такива типове зеницата на окоето е полускрита под горния клепач и поглежда към

човека някак косо. Носът на меркурианеца е прав, доста изтънен накрая, дори в много случаи заострен. Устата е с тънки устни, особено горната устна е понякога твърде изтънена и права като черта – признак на прекалена мисловност и сухота. Брадата е типичната изострена меркуриева брада. Изобщо всичките форми на лицето, иначе фини и детайлно изваяни, имат нещо обтегнато, удължено и остро. Изпъкналите форми тук изобщо имат тенденция да се сплескват, да се изравняват. Това е особено характерно у меркурианката, чиито телесни форми, иначе гъвкави и еластични, далеч не облагат оная плътност, която показват например формите на венериния женски тип.

Тялото е тънко, стройно, лекоподвижно. Движенията са бързи, пъргави, нервни и се придружават с чести жестиккулации. Ходът е същия – чевръст, пъргав; у някои меркурианци с венерин примес той е дори някак „танцуващ“. Не случайно измежду меркурие-

во-венерините типове, мъже и жени, се срещат нерядко отлични танцьори.

Ние снемем тази бегла скица, наблюдавайки нашия меркурианец зад бюрото. Но където и да го срещнем, ще констатираме все същите основни черти и във физиономията, и в характера.

Ако потърсим основната, господстващата гушевна черта у меркуриевия тип, ще установим, че тя е *бързият и схватлив ум*, който лесно се приспособява към условията и средата. Ето защо той се стреми към ония отрасли на човешката дейност, които изискват не борческа енергия, физическа или нравствена сила, организаторски талант или воля на водач, а способности на обективния ум, на интелекта – като се почне от най-високите му прояви в наука, изкуство, философия и се стигне до най-ниските му форми, където се явява автоматизмът на простото регистриране, копиране, преписване.

Всекиму е известно, че в митологията Меркурий е бил наричан посланик на боговете. Това символизира една от основните функции на меркуриевата сфера – *разпространението*. Меркурий – планетата на интелигентността представя всички форми на разпространението и обмяната, като се почне от разпространението и предаването на мировите идеи в ума на човека, мине се през предаването на мисълта чрез речта и писмените знаци, и се свърши с разпространението и обмяната на материалните блага чрез съобщителните и транспортните средства.

Навсякъде, където има разпространение и обмен чрез слово и писмо, било на резултатите от научната, литературната и философската мисъл, било на произведенията на материалния труд, прониква влиянието на меркуриевата сфера. Училища, университети, научни институти, библиотеки, читалища, дето се предава и разпространява светлината на знанието – всичко това са центрове на разпространение на разнородните сили, които циркулират в меркуриевата сфера.

Всички финансови, индустриални, търговски предприятия, които в никой случай не могат да минат без счетоводители, касиери, секретари, писари, машинописци, разсилни, комисионери, разни видове агенти, а по-големите и без адвокати, юрисконсулти, са силно проникнати от меркуриевата сфера, към която гореизброените служби принадлежат.

Адвокати, нотариуси, посредници от всякакъв род попадат до голяма степен в същата сфера, както и гореспоменатите, в онова *Юпитеро-Меркуриево* сечение, в което се разви така нареченият от социолозите капиталистически строй.

Издатели, печатари, книжари – сътрудници в разпространяване на словото – принадлежат също така към меркуриевата сфера.

Ала една от най-мощните сили, които действат в сферата на Меркурий, изразявайки най-типичната му функция – разпространението, това е пресата. Не напразно в наше време наричат печата четвъртата власт.

Печатът, респективно журналистите, така силно белязани от Меркурий, носят всички добри и лоши качества на моя лекодостъпен, бърз и ловък бог. Ако те са понякога така повърхностни, ако с такава лека ръка изопачават фактите, ако злоупотребяват със словото, това сигурно не е техен грях, а на самия бог Меркурий. Защото нали той е, който според митологията и древните предания одарява хората с буден ум и прозорлива мисъл, с красноречие и изобретателност, ала и той е, който им дава оръжията на хитростта и лъжата, злоупотребата със словото, всичкото онова изтънчено извъртане на мисълта, оная перверзна фантазия, която е така характерна за мошениците и крадците.

Трябва обаче да поменем, че тия отрицателни прояви на Меркурий, т.е. на онова велико космично течение на мисълта, което слиза от небесния към материалния свят, се дължат на своеобразните пречупвания в средата, която в случая е среда на грубите животински страсти и нагони, дето цари борба за съществуване.

Лесно е да се види, следвайки закона на съответствията, че към сферата на Меркурий принадлежат също всички учреждения, които обслужват кореспонденцията и следователно работят със съобщителните средства: пощи, телеграфи, телефони, радио и пр., а също така и морските, и сухопътните транспортни средства.

Споменах по-горе, че западноевропейската култура с нейния политико-икономиче-

ски строй възникна и се разви в едно специфично сечение на Юпитеро-Меркуриевата сфера. Преди да обоснова това твърдение, трябва да припомня, че в най-дълбоката езотерична формула, която ни е завещала окултната традиция – зодиака, Юпитер и Меркурий се явяват полярни и същевременно комплементарни, т.е. допълващи се една друга сили. Така на Меркурий в знака Близнаци противоположен и допълнителен се явява Юпитер в знака Стрелец, а на Меркурий в Дева – Юпитер в Риби. Тази интимна връзка между Юпитер и Меркурий е загатната и в древната гръцка митология, където виждаме Меркурий като посланик на бащата на боговете Юпитер.

Западноевропейската култура, както изтъкнах това в „Сферата на Юпитер“, с нейните големи демокрации, в които се шири капитализмът, икономическият либерализъм, колониалният империализъм, е безспорно под знака на Юпитер – планета между другото на икономическата *експанзивност*, на едрите стопански и финансови предприятия, на световната търговия. В областта на икономиката той символизира капитала, рожба на т.нар. трето съсловие, буржоазията. Тази култура на търговци и индустриалци не можеше да достигне своя разцвет и да прояви такава удивителна експанзивност, ако не беше подпомогната от науката. И виждаме, че редом със стопанския подем на третото съсловие, на неговото Юпитерово ядро, настъпва мощен подем и в областта на науката, представлява Меркуриевото

течение. Без постиженията на науката и техниката стремящата се към експанзивност икономическа енергия на Юпитеровата прослойка в съвременното общество не би могла да развие тази мощна стопанска дейност, която е така характерна за нашата епоха.

Съвременната наука е галено чедо на капитализма, неговото върховно интелектуално постижение. И затова образованието, т.е. добиването на знания, на наука става такъв важен характерен белег на т.нар. буржоазно общество. Образованието създава интелигенцията – меркуриев цвят на юпитерова почва, един своего рода „аристократичен елит“ на третото съсловие. Разбира се, това не е аристокрация на меча, а на „...цилиндъра и бастуна“. Вземам тези две думи като характерни символи. При това не произволно, а като се основавам на един смешен може би обичай в Полша, според който всеки младеж, издържал матура, има право да носи цилиндър и бастун. „Матурата – казва Тагеуш Желенски Бой в статията си *Социология на зрелостния изпит* (виж сп. „Философски преглед“, г. X, кн. 3) – даваше право на юношата да носи цилиндър, а особено бастун. Обикновено някоя леля или вуйчо ги подаряваше и той гордо ги вземаше в ръка и слагаше на главата си. Те му придаваха вид на възрастен човек, но същевременно и на господин; простите хорица не носеха бастун, нито цилиндър. Не се ли крие тук несъзнателен и комичен спомен за посвещаването в рицарство,

при което са давали на младия дворянин шлем и меч?“

Меркуриевата сфера така дълбоко прониква Юпитеровата в капиталистическия строй, че нейното влияние навсякъде е налице. Представете си каквото щете крупно индустриално предприятие в наши дни, където са съсредоточени огромни капиталы, и си помислете възможно ли е то да съществува без научни лаборатории, без счетоводство, без цял щаб от чиновници, без връзки с пресата – и не само за рекламни цели, – без адвокати, юрисконсулти, без съдействието на всички модерни съобщителни и транспортни средства. Навсякъде се явява Меркурий със своята папка документи, със своите подробни статистики и пресмятания, със своите баланси. Цифрата – изобретение на Меркурий – владее цялата съвременна култура, в която често пъти и човекът се явява само едно жалко число в дългите статистически редици...

Не ще и дума, че Юпитеро-Меркуриевото сечение, в което се разви западноевропейската материалистична култура, е само едно сечение – то не изчерпва цялото съдържание на двете сфери. В тези сфери има едно светло и едно тъмно полукълбо, в тях има едно разпределение на сектори, в които енергията на тия сфери функционира по различни начини. Възможни са и други сечения на двете сфери. Така се развива западноевропейската култура, засега не само в светлите, но и в тъмните полукълба на сферите на Юпитер и Меркурий, и то в голяма степен.

Особено интересно би било да се проследи влиянието и на другите планетни сфери върху тази Юпитеро-Меркуриева основа, и особено това на Уран. Но този въпрос излиза от кръга на настоящата статия и изисква специално разглеждане.

Ретрограден Меркурий

Когато една планета започва да се движи от наша земна гледна точка назад, я наричаме ретроградна. Ретроградацията е оптическа измама, предизвикана от орбиталното движение на двете планети. В астрологията се отдава голямо значение на този феномен, защото е забелязано, че той предизвиква забележими ефекти в обществения и индивидуалния живот.

В периодите, когато Меркурий „тръгва обратно“, т.е. ретроградира, трябва да бъдем особено внимателни и да препроверяваме всичко, свързано с информация, пътувания, изчисления. Съществува опасност да изпуснем влака си, да не сме разбрали точно датата, мястото или часа на срещата си, да погадем или получим погрешна информация, да ни продадат некачествена стока, да объркаме изчисления, да попълним погрешно документи. Правилото е: проверявай всичко два пъти с будно съзнание. За какво е добър този период? За всичко, което ни кара да се върнем назад и да внесем корекции: ретроспекция, ревизия, дори ремонт – ако сме пропуснали да направим точно и съвършено нещо, можем да се върнем и да го поправим.

Периоди на ретрограден Меркурий за 2009: 11–31 януари, 6–30 май, 6–29 септември, 26 декември и 15 януари 2010 г.

„ФИР – ФЮР – ФЕН ТАО БИ АУМЕН“

Георги Стойчев

„В начало бе Словото,
и Словото бе у Бога,
и Словото бе Бог.“

Човекът е създаден по образ и подобие на Бога. В своята същност той носи в потенциално състояние силите и енергиите, които Бог е вложил в него при сътворението на света. Целта на еволюцията е той да постигне съвършенството на своя Отец, да превърне силите и енергиите в качества, способности и добродетели на своята душа. Това е процес, който се извършва в продължение на големи периоди от време и е свързан с важни етапи от неговото развитие. Например: „Бог вдъхна в ноздрите на човека и той стана жива душа“ – това е един етап. В определен момент от развитието си човек придобива способността да говори, да влага смисъл в думите, които произнася, и които думи, като Словото, имат творческа сила и мощ. Способността на човека да говори е друг важен етап.

Думите в езика имат свое смислово, фонетично, графологично и нумерологично значение. Под словосъчетанието *силен човек* разбираме човек, който може да извърши почти всичко, което мисли, независимо във физически или в духовен план. Ако изследваме думата *силен* според начина, по който тя се произнася – положение на езика, устните, зъбите, изобщо на устната кухина – ще открием силите, които стоят зад всяка буква. Освен смисъла на думата в речта, специфичното ѝ звучене и стоящите зад него сили, има още един, трети, много важен неин аспект – нумерологичната стойност или нумерологичната вибрация.

„Числата са кодови знаци на Целостта макрокосмос-микрокосмос. Нумерологията ги разглежда като проводници на космическата енергия и ни помага да проникнем в скритата зад тях информация“. (Ведическа нумерология)

Когато работим с думи на непознат език, където смисловото значение не ни е известно, можем да използваме нумерологичната вибрация на буквите, за да влезем в зна-

чението на думите и съответно на цялото изречение. Това ще се опитаме да направим с формулата ФИР-ФЮР-ФЕН ТАО БИ АУМЕН.

Преди да пристъпим към нумерологичното изчисление и значение на всяка буква, дума и на цялото изречение, ще уточним нумерологичната система, по която ще работим. Имах добър приятел между по-възрастното поколение братя и сестри, казваше се Антоний Николаев. Той имаше свое специално отношение към буквите в българската азбука и тяхната числена стойност. Ще ви представя неговата нумерологична система, която възприех при нашите контакти. Той смяташе българската азбука за свещена, а българския език за окултен, език на посветени, защото между смисъла на думите в българския език и тяхната числена стойност има дълбока вътрешна връзка.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И
10	11	12	13	14	15	16	17	18
Й	К	Л	М	Н	О	П	Р	С
19	20	21	22	23	24	25	26	27
Т	У	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ъ

Според Антоний Николаев българската азбука се състои от 27 букви. Останалите гласни букви: Ъ, Ь, Ю, Я са полюси съответно на гласните: Е, Ъ, У, А и имат тяхната числена стойност.

Таблица на полярните гласни:

А	Е	И	Й	О	У	Ъ
Я	Њ	–	–	–	Ю	Ь

Въпреки че буквата Й няма същата вибрация като буквата И, може да се приеме, че на някакво много дълбоко ниво те са полярни. Единственият въпрос, който по-късно възникна у мен, беше: Защо буквата О няма свой полюс? Този въпрос не загдох на А. Николаев, защото беше вече късно. Сега имам свой отговор: Буквата О като графичен знак има стойност 0, а нулата е неприявената реалност, която е извън времето и пространството, докато останалите гласни са проявени във времето и пространството

и следователно са поляризирани. Като част от българската азбука буквата О (а не числото 0) има числена стойност 6. Тези две разсъждения се отнасят към различни нива на човешкото познание.

Използвах случая да представя нумерологичната система на Антоний Николаев, защото наследството от онова Велико Време трябва да се публикува, да не остане завинаги в непрочетен архив на миналото.

Изчислението при формулата ФИР-ФЮР-ФЕН ТАО БИ АУМЕН, независимо по каква система се извършва, остава непроменено, защото три от полярните гласни не присъстват, а буквата Ю има числена стойност 2 във всички нумерологии, свързани с българската азбука; съответно цялото изречение запазва своята нумерологична вибрация:

ФИР	$3 + 9 + 8 = 20 =$	2
ФЮР	$3 + 2 + 8 = 13 =$	4
ФЕН	$3 + 6 + 5 = 14 =$	5
ТАО	$1 + 1 + 6 =$	8
БИ	$2 + 9 =$	11
АУМЕН	$1 + 2 + 4 + 6 + 5 = 18 =$	9

Общият сбор на редуцираните числа: $2 + 4 + 5 + 8 + 11 + 9 = 39 = 12 = 3$

ФИР – Вибрацията е две (2). Учителя казва: „Числото две е на красивите, мъчни и прогресивни процеси. То е незавършен процес, Врата, през която можеш да влезеш и да излезеш. Числото две представлява еволюцията на нещата.“ Чрез думата ФИР душата – числото две – влиза в процеса на еволюционното развитие, който трябва да измине след излизането си от Бога, след своето сътворение.

Числото 2 се управлява от Луната, а Луната е господар на растителното царство. Луната, растителното царство – това са знаци, символи. Можем да кажем, че чрез числото 2 при своята еволюция човек минава през растителното царство, или в човека се ражда етерното тяло, началото на живота, когато на сцената се появява Старото Слънце и материята оживява чрез етерните сили.

ФЮР – Вибрацията е четири (4). Според Учителя: „Числото четири означава човека в неговото животинско състояние. Числото четири е процес на прецеждане, пречистване – чистилице. След четири идва друг живот.“ Еволюцията продължава. След като е

преминал своето растително състояние чрез числото 2, човекът влиза в по-високата степен – животинското състояние – чрез числото 4. Страданията на човека са до числото четири. Когато той преодолее неразумните желания, влиза във Вибрацията на думата ФЕН и се ползва с известна свобода.

ФЕН – Вибрацията е пет (5). Учителя казва: „Петицата е число на човека. Човекът, в своето развитие сега на Земята, минава през числото пет. Човекът трябва да приложи Божественото.“ „Петорката е Пентаграма.“

В своето еволюционно развитие човек е стигнал до пътя на Ученика. Това е новото, което Учителя донесе, слезайки на Земята. В пътя на Ученика човек трябва да изработи добродетелите Истина, Правда, Любов, Мъдрост и Добродетел, чрез които той ще организира духовните си тела. Без събудени духовни центрове, без организирани духовни тела еволюцията е невъзможна. Това изисква числото 5. То е свързано с планетата Меркурий, която носи жив интерес към различните области на живота, както материални, така и духовни.

ТАО – Вибрацията е осем (8). Според Учителя: „Числото осем означава най-големите страдания, допустими за човека. Число на смирение и на ограничения.“ „Строгата майка“. Управлява се от планетата Сатурн.

След като човек излезе от инволюционното си развитие (числата 2 и 4) и стъпи в пътя на Ученика (числото 5), той се сблъсква със своята карма (числото 8). Животът му ще продължи в това число, докато се освободи напълно от своето минало. Времето е без значение – Сатурн е господар на времето. Учителя казва, че осмицата е число на безконечността, на вечността. Единственият път, по който човек може да изплати своята карма, е Любовта. Любовта е дълбоко закодираната същност на планетата Сатурн. По време на Стария Сатурн материята е имала едно единствено състояние – топлина, а топлината означава Любов. Така в основата на нашата еволюция стои Любовта.

БИ – Вибрацията е единадесет (11). Учителя казва: „Числото единадесет се състои от две единици и представлява вечната борба в света. Това са двата Бога, които воюват. Понеже две единици никога не се

побеждават, борбата между тях е вечна.” „Ако отиде човек при Бога с това число, ще получи голямо благословение.”

След като се справи със своята карма (числото 8), Ученикът се изправя пред следващото голямо и последно изпитание: да намери равновесието между двете полярни сили, като се научи да ги използва при своето духовно развитие. Както Господ Исус Христос издържа на всички изпитания в пустинята, и Ученикът трябва да издържи своя последен изпит преди стъпката Посвещение. Веднъж първият Адам съгреша. Вторият Адам беше изкупителния Агнец. Днес третият Адам – Синовете Божи и – нямат право на грешка. Тогава Бог ще се обърне и ще каже: „Рабе добрий и Верний, Влез в радостта на Господаря си.”

АУМЕН – вибрацията е девет (9). Учителя казва: „Крайнният резултат на всеки живот изисква съвършенство, показва външните резултати, до които можеш да стигнеш. Числото девет е завършен резултат на един Божествен цикъл.” „Число на всички възвишени духове, които са страдали и до-

хождали тук, на Земята, да работят.” „Това са портите, през които ще минете, за да бъдете посрещнати от Елохими, Херувими, Серафими и да ви обгърнат в необятната светлина на Бога.”

Чрез числото 2 влязохме през вратата и започнахме своята еволюция. Чрез числото 9 излизаме през портите, които водят към Небесната светлина.

Формулата в свободен превод означава: „БЕЗ СТРАХ И БЕЗ ТЪМНИНА”, защото Бог е вложил частица живот от Себе си в човека и тя не може да се загуби. „С ЛЮБОВ И СВЕТИНА”, защото краят на Пътя е изпълнен с Неговата Светлина. Изричайки формулата, ние, Божиите Синове, няма от какво да се страхуваме.

Общият сбор на числата е 3 ($2 + 4 + 5 + 8 + 11 + 9 = 39 = 3$). Числото 3 е число на Божиите Синове. Нашият Баща бди над нас и ни води по пътя на нашето спасение.

ФИР-ФЮР-ФЕН ТАО БИ АУМЕН – БЕЗ СТРАХ И БЕЗ ТЪМНИНА В ЛЮБОВТА БЕЗГРАНИЧНА!

Упражнения от Учителя

○ За десет дена направете следните наблюдения върху себе си.

Като се събудите сутрин, проследете каква мисъл имате в ума си и какво е състоянието ви. Записвайте си това в едно тефтерче. Веднага погледнете часа и минутата, какъв е денят – топъл или студен, ясен или облачен. Същевременно вижте има ли някакъв шум на улицата, в която живеете. Ако има някакъв шум, вижте на какво се дължи: дали коли, автомобили или трамваи минават; дали хора минават и се разговарят или пеят, дали кучета лаят. Освен това, проследете има ли някаква връзка между състоянието ви, с което сте се пробудили, и това, което сте имали преди дватри дена, или най-много преди седмица. Ако сте радостен или тъжен, вие трябва да знаете отде произлиза това състояние.

Като правите наблюденията си, ще видите има ли някаква връзка между вашите мисли и чувства, между вашите настоящи и минали състояния, или са разкъсани. Спрете вниманието си върху съня, който сте имали през нощта, да намерите връзката между състоянието и мисълта, която е минала през ума

ви. Сънят ще внесе известно обяснение. Като правите тия наблюдения, вие ще разберете на какво се дължат мрачните настроения на човека. **т. „Посока на растене“, (МОК, 1922), б. „Различаване“**

○ Когато ставате сутрин от сън, правете следното упражнение. Седнете спокойно на стол, повдигнете ума си към Бога и кажете: *Господи, помогни ми да направя връзка между обикновеното и Божественото си съзнание.* Размишлявайте върху тази връзка пет минути и започнете работата си. Вечер, преди лягане, благодарете за помощта, която ви е дадена през деня, и пак помислете за силата, която се крие в тази връзка. Не очаквайте големи резултати изведнъж. Рагвайте се, ако сте придобили даже микроскопичен резултат. Силата на нещата се крие в тяхното съединяване, а не в разединяването им. Само с обикновеното съзнание нищо не можеш да направиш. И само с Божественото съзнание нищо не можеш да направиш. Обаче двете съзнания, свързани заедно, представляват велика сила. **т. „Отворени форми: (МОК, 1928–29), б. „Обикновено и**

Продължава на 40 стр.

Списание „Житно зърно“ днес и преди – кратък преглед

1999–2008 година: 20 книжни тела на списание „Житно зърно“, списани и издадени в този период – това е равносметката от почти десет годишния труд на новосформираната през 1999 година редакция. С много ентузиазъм и вълнение новоизбраните редактори Георги Стойчев, д.ф.н. Мария Кисова, г-р Светла Балтова, г-р Йорданка Попова, Иванка Кръстева, Татяна Йорданова, Минка Петрова и Георги Черешаров подновяват издаването на списанието след поредните няколко години прекъсване на живота му.

Нека си припомним, че в зората на демокрацията в България, след забележителната за страната ни 1989 година, с подновяване живота и дейността на Общество „Всемирно Бяло Братство“ през 1990 г., се появи желанието и списание „Житно зърно“ да възобнови своя живот. Не бе лесно тогава на единствената редакторка Елена Николова да възстанови списването му след почти петдесетгодишно прекъсване. И наистина, списанието проходи плахо с единични броеве за всяка от календарните 1991–1993 г. Последва ново прекъсване в дейността му. Отново опит през 1997 година за съживяване и... ново спиране още в същата година, без да бъде изданен нито един брой. И така – без списанието до 1999 година.

Оттогава досега, почти десет години, малко промененото ядро на редакционния екип на „Житно зърно“ радва читателите си с едно разнообразно и задълбочено в духовен план издание, обогатено с прекрасни цветни илюстрации. Духът на Учителя присъства постоянно чрез рубриката „Живото слово“. По „високия идеал“ на Учителя редакторите Г. Стойчев, М. Кисова, г-р С. Балтова, Т. Йорданова и Живко Стоилов поддържат висок критерий в подбора на темите и статиите и държат Духът на Школата на Учителя да се чувства в цялото списание. И наистина, то излъчва някаква елитарност и трепетност на Духа, за

което старание им благодарим от сърце.

Статистиката показва, че досега този редакторски колектив за споменатия период 1999–2008 г. е подготвил и издал 20 книжни тела с включени 28 книжки.

В края на юбилейната XXX-та годишнина от издаването на сп. „Житно зърно“, добре е за малко да се обърнем назад и към самото му Начало, когато за първи път то се появява на издателския фронт в България. Това е в далечната 1924 година, две години след откриване на Окултната Школа на Всемирното Бяло Братство в България от Учителя Петър Дънов. Младите и интелигентни братя от Специалния (Младежкия) окултен клас решават чрез издаването на списание да дадат простор на творческия импулс, който блика в тях, одухотворен от Словото на Учителя. И през месец февруари 1924 г. се появява първият брой на списанието.

Ето какво заявяват младите братя за основната му цел, която: *„...не е да доказва правдивостта на окултните твърдения на ония, които сами не проявяват интерес към тях. То няма да се спира и на възраженията на ония, които смятат, че тяхното разбиране на живота е пълно и са готови бързо и категорично да утвърдят или отрекат всяко друго разбиране. Най-сетне, то няма да изнася окултни въпроси, които могат да се намерят другаде по-обстойно и по-обширно обяснени.*

Неговата задача е малко по-друга.

Окултизмът е цял мировзглед. Той включва всички големи и малки въпроси, които са били и са предмет на наука, философия и религия. Ето защо, явявайки се за съвременниците като ново учение, окултизмът има допирни точки с всички нови научни, философски, религиозни и социални движения, които, колкото и различни да ни се струват, са само отделни предвестници на новото цялостно окултно разбиране на живота, което бавно, но сигурно, по еволюционна необхо-

димост настъпва.

И всички признават, че днес човечеството преживява обща криза. Настава като че ли време за преоценка на ценностите. Нещо старо се руши. Някаква празнина се отваря в живота на хората... Но заедно с това несетно се заражда копнеж към нещо „друго“, към нещо „ново“. Хората търсят, чакат нещо. Те захващат да стават по-любопитни, по-любознателни. И то към въпроси, за които до недавна се мислеше, че са веднаж завинаги разрешени. Това според окултизма има дълбоки причини и е предзнаменование за нова епоха в живота на човечеството.

...Окултизмът има и своя езотерична и мистична страна. Тия две страни изпъкват особено ясно, когато човек премине от теоретичното изучаване на окултните истини към тяхното практически приложение в живота. Първото е по-лесно, второто – по-трудно. ...Пътят към окултното ученичество поема всеки сам, доброволно. Това е вътрешен път, към вътрешно съвършенство. Път неотъпкан и трънлив. Път, в който всеки сам твори съдбата си. Път, в който, у тръгналия по него **възникват въпроси често непонятни и странни за околните, които може да реши само с помощта на своя Учител, ако го е намерил.**

Вътрешният живот на окултния ученик, който определя външното му държание, не може да се изрази с думи. В пътя на окултното ученичество има и други начини за взаимно разбиране.

Мистичната страна на окултизма може би прилича на религия. Самият окултизъм обаче не е религия. Той е дълбока наука за човека и вселената. Окултизмът признава упростената до максимум религия само като стъпало към по-висш духовен живот.

Нашето списание ще се стреми да допринесе онова, което може, за по-пълното изяснение на въпросите, от разрешението на които зависи обновата и духовното единение между хората. Без да бъде съперник никому, то присъединява своите усилия към усилията на ония, които работят в тази насока.“

Така определят своята цел и задача първите списватели на „Житно зърно“ съвсем, съвсем в началото!

Първото му книжно тяло, а и всичките 10 броя от първата годишнина, са отпечатани на евтина хартия. Обложката на първите три броя е пределно семпла по оформление

и текст – само заглавието „Житно зърно“ и библиографските данни – „Година I, февруари 1924, Брой 1“. От брой 5-и на първата годишнина се появява подзаглавието „Окултно списание“, който текст на корицата се запазва до последната 10-а книжка на Година пета (1929/30 г.). Встъпвайки в шестата годишнина от издаването на списанието (1931/32 г.), този текст отпада. Предполагам, че премахването на текста „окултно списание“ е нарочно, за да не дразни с прякото афиширане на заниманията на тези, които го списват и на тези, които го четат. И това е, мисля, във връзка с яростната съпротива на църквата срещу учението и личността на Учителя, започнала от 1921/22 г. След „самоотлъчването“ на Учителя, както заявяват от Българската православна църква, именно в 1930 г. бива заведено и гражданско дело срещу Учителя, което се проточва до 1936 г. Свързано е с безкрайни разпити на свидетели и на самия него. Накрая е прекратено без присъда, но някаква осезателна отрицателна настройка срещу братството е създадена в обществото и доста братя и сестри имат затруднения на работното си място. Още повече, че е имало и искане да се намери законов начин „Изгревът“ да бъде закрит и Учителя осъден.

В 1931 г. изход е намерен и текстът „окултно списание“ е заменен от рисунка на зодиакален кръг, който явно е трябвало да насочва читателите към езотеричния дух на списанието, без това да е специално текстово съобщено. Този кръг през годините е сменял вида си. През 1935 г. на корицата на деветата годишнина на списанието се появява вариант на зодиакалния кръг, запазил се до края на издаването му през 1944 г. и познат ни от корицата на подновеното през 1991 г. списание „Житно зърно“, а също и върху следващите два броя съответно за 1992 и 1993 г.

От 1999 г. зодиакалният кръг върху кориците на чудесните 20 издадени досега книжни тела има нов вид.

С това кратко припомняне на повратната и динамична съдба на списанието на Общество „Бяло Братство“ в България „Житно зърно“ отбелязваме един пореден етап от неговия живот. Надяваме се този етап да е дълъг и оплодотворен от Духа, да дава опорни точки в живота на всички, които търсят пътя към истинското духовно знание.

Людмила Т. Димитрова – библиограф

ЕЗИКЪТ

Езиците, с които съвременните хора си служат, не са създадени от Бога. Първичният език, създаден от Бога, е бил съвсем друг от тези, с които хората си служат днес. Съвременното човечество се е отклонило от правия път на живота и за да го разбере правилно, трябва да се върне назад, да поеме истинската посока на движение. Влезе ли човечеството в правия път, всички хора ще разберат живота, а с него заедно ще разберат и Любовта. Щом разберат Любовта и я приложат, страданията и противоречията сами по себе си ще изчезнат. Ако не изчезнат напълно, поне ще се осмислят. Днес страданията са страшни за човека, защото не ги разбира. Един ден, когато разбере смисъла на страданията, човек ще ги използва разумно. Който разбира страданията, той расте и се развива правилно.

Какво трябва да учи човек на земята? Първото нещо, с което трябва да се заеме, е изучаването на Божествения език. Особена е азбуката на този език. Тя се изразява чрез движения, чрез символи, чрез образи. (1)

Някога, в далечното минало, всички хора са притежавали магическата тояжка. Днес от нея е останало само едно бледо копие. Това копие е човешкият език. Ако знае как да огъва езика си, колко трептения да произвежда при всяка дума, човекът би правил чудеса с тази тояжка. При изговарянето всяка дума произвежда известен брой трептения. Ако езикът може да възприема и предава тези трептения правилно, думата би предизвикала в човека красиви и възвишени мисли и чувства. В този смисъл всеки език, на който хората днес говорят, ще бъде красив. Само красивият език произвежда нужното въздействие върху човека. За да говори добре един език, човек трябва да има светъл ум. (2)

И тъй, магическата тояжка в човека е неговият език. Учете, работете върху себе си, да владеете тази тояжка. Молете се на Бога, да благослови езика ви, че всяка дума, която излиза от него, да бъде балсам за страдащите души. Човешкият език може да превърне всеки метал

в злато, а всеки обикновен камък в скъпоценен. Както в магическата тояжка, така и в душата му се крие Божествена сила. (2)

Както от ларинкса, така и чрез езика на човека излизат различни тонове и гуми, които оказват различно влияние върху ближните му. Ето защо човек трябва да възпитава своя ларинкс, своя език, да излизат от него меки, нежни звуци и тонове. При самовъзпитанието голямо участие взема молитвата. Искате ли да си въздействува, човек трябва да се обърне към Бога със следната кратка молитва: **Господи, благослови езика ми, за да излизат от него сладки, силни и красиви гуми.** Сладките гуми имат отношение към живота, силните – към човешкия ум, а красивите – към човешкия дух и към човешката душа. Сладките, силните и красиви гуми представят материал, чрез който човек гради великото и мощното в своя живот. Човек не може да бъде красив, ако от езика му не излизат сладки, силни и красиви гуми. (2)

Най-старият език е бил ватанският. Думите „Ом“ и „Аум“ са ватански. Те са свещени гуми. (3)

Сега, понеже всички ще направим крачка напред, аз ви давам думата „АУМ“, която можете често да произнасяте. Скърбни ли сте, болни ли сте, неразположени ли сте, произнесете тази дума няколко пъти... Има свещени гуми, каквато е и думата „АУМ“, която трябва да произнасяте често, даже и да не разбирате смисъла им. Духът ви ги разбира, а това е достатъчно за вас. Аум е дума на Духа. Изпеете ли тази дума от Неговия език, Той ще ви разбере и помогне, защото разбира и знае нуждите ви. (4)

1. Подмладяване, „Учение и работа“
2. Вътрешна просвета, „Двигатели в живота“
3. „Ликвидация на века“
4. Беседата „Аутен“

Учителя

Подбрал: Димо Мичев

Санскрит – древен и съвършен

За речта и езика. Санскрит и Деванагари – език и писменост за боговете

Живко СТОИЛОВ

„...Магически и сладък и гъвкав, силен и чисто формиран, пълен и вибриращ, и фин...“

Шри Ауробиндо

„...самскрит език толкова учебен и толкова метафизически, със своята вероизповедна мисъл толкова дълбока и толкова висока, със своята си философска мисъл толкова дълбокомислена и толкова отважна, със своето въображение толкова творческо и толкова великанско, и своята природа толкова удивителна и толкова изобилна...“

Георги С. Раковски

Малко история

Санскрит принадлежи към подгрупата на т.нар. индоарийски езици, които водят своето начало някъде от централна Азия и по-специално от една област, наречена Бактрия (езерото Балх) и Согдияна, които се спрягат напоследък като родината на прабългарите. Санскрит и латинският език имат обща основа, която е изчезнала и чието име е неизвестно, затова хипотетично е наречена Proto-Indo-European – общ индоевропейски праезик-основа¹ и е бил само говорим. Често се спекулира, че „санскрит е майката на всички езици“, нещо което не е съвсем точно. Сър Моние-Уилямс в своя безусловно най-добър речник по санскрит казва, че санскрит е по-голямата сестра на гръцкия език от семейството на индоевропейските езици. Това подразбира езици с общ праезик-основа и с известни сходни белези. Сър Уилям Джоунс в реч пред Азиатското общество казва (1786 год.): „Санскрит, въпреки своята архаичност, има прекрасна структура; по-перфектна от тази на гръцкия, по-богата от тази на латинския и е по-изцяло изтънчен и от двата, като при това запазва връзката си и с двата както в корените на глаголите, така и в граматичните форми; толкова силен наистина, че няма филолог, изучаващ и трите езика, който да не приема, че те имат общ източник, вероятно вече несъществуващ.“

От Бактрия и Согдияна в Централна Азия водят началото си няколко езикови групи – азиатски и европейски езици. Азиатските са: „индийската“ (индоарийската)

Ангел Гешев, Глаголически знак В, веги, 3

подгрупа, даваща началото на санскрит, пали и съвременните хинди, марати, бенгали и др., и „иранската“, от която произлизат зенд, староперсийски, пахлави, арамейски и др. Европейските езикови групи включват: келтски, гръцки, италиански, германски, славянски и балтийски. Поради общата си езикова основа всички тези езици са известни в лингвистиката като „индоевропейски“.

Прототипът на санскрит вероятно започва да навлиза на териториите на днешна Индия заедно с на-

Художникът **Ангел Геше** е роден в Пловдив. Завършил е Московската художествена академия. След като преподава в нея 3 години, в графичното студио, заминава за Китай. Спругата му, китайка, е също художничка. Двамата създават едно от най-престижните ателиета за печат и сериграфия в Китай. Сериграфията е малко позната у нас техника, при която графиката се отпечатва върху специална хартия.

Интересът му към глаголицата възниква още в Москва. Забележително е откритието му, че между глаголическите букви и китайските йероглифи има голяма прилика. Разкрива, че доста знаци имат и еднакво словово значение. В неговите картини си дават среща книги, древни текстове на латиница, кирилица, китайски йероглифи, персийски - съчетание от писмености и знаци, които той комбинира по уникален начин.

← Глаголически знак М, мислите, 60

✓ Глаголически знак П, покой, 90

↓ Глаголически знак Т, твърдо, 300

шествието на арийските племена, което започва приблизително към 2500 г. пр. Хр. и продължава поне още няколко столетия години след това, за да се оформи вече със сигурност около 1200 г. пр. Хр. В първата и най-стара от четирите Веди – Ригведа. Говорейки за езика обаче, трябва да се има предвид, че той е различен от писмеността, от азбуката. Характерна особеност на древните индуси е тяхното небрежно отношение към записването на знанието, защото на книжното знание не се е гледало като на есенциално за развитието на личността и богопознанието – основна „тема“ в културата на древна Индия. Но тъй като знанието все пак е трябвало да се предава от поколение на поколение, се стига до специфичната форма на индийските „писания“ – речта е римувана, за да е лесна за запаметяване и максимално сбита и концентрирана в т.нар. сутри и мантри. Ведите, философските трактати и всичко останало се е запаметявало от брамините (свещеническата каста) и се е предавало в устна форма. Легендата твърди, че Веда-Вяса (което буквално означава „компилятор на Ведите“), за да запази знанието в духа на устната традиция, е разпределил четирите Веди на различни брамински съсловия, които е трябвало да запаметяват и предават от поколение на поколение знанието. Дори и в днешно време може да се чуе някой индиец от аристократичен род да заявява гордо, че неговият род е „пазител“ на едната си Веда.

Най-старият надпис на санскрит е открит върху камък в Джуна-гарх в Катхиявар, от II в. сл. Хр. и е наречен Рудра-гаман. Но това е далечен прототип на деванагари². Малко по-късен надпис от 400 г. сл. Хр. показва сериозно развитие на буквите, за да се стигне до надпис от 750 г. сл. Хр., наречен Данти-Дурга, където нагари (азбуката) е почти завършена. Но пълното ѝ усъвършенстване завършва едва към XI в. сл. Хр., когато достига формата, известна днес като деванагари. Така става ясно, че санскрит, езикът и деванагари, азбуката са две различни неща.

Създаване и усъвършенстване на санскрит и деванагари

Индусите, освен гърците, може би са единственият народ, посветил специални усилия за научното изследване и развитие на езика и азбуката.

Санскрит³ придобива една завършена форма през IV в. пр. Хр., когато граматикът Панини формулира правилата и създава една наистина перфектна езикова среда за предаване не само на ежедневното и тривиалното, но и на духовното и божественото. Европейските езици, санскрит, хинди и др. принадлежащи към т.нар.

индо-европейско семейство, се отличават от семитските и арабските на първо място по образуването на корените на думите. В основата на санскрит лежат около 2000 корена, наречени „дхату“⁴, около които се прибавят и изваждат представки и наставки за образуването на думите. Интересен е самият въпрос, откъде идват дхату, корените на думите. Някои считат, че те са останки от древен език, отдавна изчезнал и забравен сега. И все пак при анализ става ясно, че самите корени на думите са извлечени от материални или звукови „първообрази“, „гласите на битието“, т.е. нещата, които ни заобикалят – камъни, растения и пр. от видимия свят, от една страна, но също и от т. нар. обекти от „невидимия“ свят – чувства, мисли, идеи и пр. Около тези корени чрез процесите на синтез и анализ, т.е. прибавяне, комбиниране и изваждане, се изграждат думите в санскрит. Това е характерно за всички езици от индоарийската подгрупа, за разлика от езиците от семитската група на семитско-хамитското езиково семейство, в която влизат асирийски, еврейски, арамейски, арабски, хемарски и етиопски. Всъщност процесът на образуване (или по-скоро на „извличане“) на корените в санскрит има окултно-мистичен характер, както ще стане ясно по-нататък в този текст.

Що се касае до създаването на деванагари азбуката, ученията са на различни мнения. Като цяло се налага мнението, че старогръцкият и деванагари са произлезли от финикийската азбука, която е най-старата, ако не се има предвид записването със знаци и символи в Древен Египет. От центъра на финикийската култура азбуката е мигрирала на изток към Месопотамия и Индия и на запад към Гърция и Италия. Това се е случило някъде към 800 г. пр. Хр. При това и гърците, и индусите обръщат посоката на писане, която до този момент е била отгясно наляво както при иврит⁵. Най-старата форма на писменост, намерена в Индия, използва т.нар. брахма азбука, чието име идва от легенда, разказваща как Брахма, Създателят, дава азбуката на хората. От брахма азбуката произлиза деванагари, санскритската азбука.

Трудно е да се докаже кой от кого е заимствал в миналото – Изтокът от Запада или обратно, тъй като например десетичната система на цифрите, която използваме и днес, е дошла от Индия чрез арабските народи. По-скоро като че ли става дума за обмен на знаци, букви и прийоми в създаването на азбуките при опита на древните да отразят конкретните фонетични особености на местните езици. И точно тук се вижда разликата в подхода на различните народи при създаването на съответните азбуки. Гърците и римляните

се задоволяват с 22-та знака от финикийската азбука, докато в Индия знаците се удвояват и достигат дори до 48–51!

Западните народи престават да гледат на езика и азбуката като на божествени, докато на Изток благоговението се запазва и с развитието на философията и мистицизма се явява необходимостта от повече звукове, а от там и от повече знаци за тяхното изразяване. Няма да е твърде смело да се каже, че на Запад настъпва в известен смисъл профанизиране на езика, свързано с материалистичния курс, който поема западната цивилизация⁶, докато на Изток езикът се развива в друга посока и на него се гледа не само като на средство за комуникация между хората, а също и като начин да се записват и предават посланията от фините светове, невидими за физическото, но видими за духовното око⁷. Духовните реалности, до които мъдреците от Изтока се домогват, изискват по-сложна и подробна езикова форма, която максимално се опитва да „хване“ опитностите от фините светове, постигнати от мистика-учен навремето. Това е една гледна точка за произхода на санскрит и деванагари. Друга гледна точка, която не подлежи на изследване чрез методите на официалната наука, е тази от теософията в лицето на Елена Блаватска, според която деванагари идва от сензар, езика на късните атланти, и по настоящем се ползва от тесен кръг Махатми в Хималаите. Сензар е наречен „божествения родител“, езика на Слънцето. Браминът, ползващ санскрит и деванагари, в миналото е бил под заплахата от тежко наказание, ако позволи свещеният език да излезе извън територията на храма и да стигне до ушите на „недостойните“. Низшите касти не са имали достъп до това знание. Защото освен всичко друго езикът е и сила и могъщество.

При санскрит има съвършено съчетание на звук и смисъл, което ще рече хармония между форма и съдържание. С други думи казано, звукът отразява естеството на „нещото“, което изразява, било то материална или идеална категория.

„Санскрит е способен да изрази всякакви типове чувства, идеи и мисли по такъв съвършен начин, както никой друг език не може да изрази. Благодарение на своя обширен творчески потенциал той в същото време е способен да изрази прецизно и подробно както абстрактни мисли, така и фундаментални и възвишени идеи.“

Шри Ауробиндо

Санскрит е едновременно поетичен и технически. Обикновено ако един език е поетичен, страда способността му да изразява научни категории и обратното – има перфектни технически езици, но те звучат сухо и грубоващо. При санскрит имаме съчетание и на двете – поезия и техническа точност. Днес дори има компютърни специалисти, които твърдят, че това е идеалният език за описание на софтуер. А поетите го намират несравним при изразяване на деликатните, фини нюанси на душата. Как е възможно това? Причината се крие в многото падежи и глаголни времена – 8 падежа и 8 основни глаголни времена, при което и подлог, и прилагателно, и глагол се съгласуват и спрягат по такъв начин, че осигуряват 100% гъвкавост, флуидност на езика. Това буквално означава, че частите на изречението могат да бъдат разместени по желание, без да се изменя неговият смисъл. Нека спрем за момент на това място и да разберем невероятните възможности, криещи се в един такъв език.

В нашите езици мястото на думата като част на изречението играе значителна роля при определяне на смисъла на изречението, което довежда до известна ригидност на речта. Налага се и въвеждането на препинателни знаци, които в санскрит липсват просто защото не са нужни⁸, няма дори главни букви. Нито в българския, нито в английския е възможно произволно разбъркване на думите, без това да се отрази на смисъла, като дори смисълът понякога може да се обърне на 180 градуса. В санскрит всяка една думичка може да заеме произволно място в изречението, без да се наруши смисълът! Това буквално развързва ръцете на поетите. Затова индийският епос е сред най-добрите образци в световната поезия. В същото време той е направен така, че да отразява движението на философската и абстрактна мисъл, неизменно пропита от мистицизъм – нещо, което е така характерно за древната култура на Индия. В езика на всеки народ се отразяват духовните върхове, които въплътените възвишени души, ръководители на народите, са издигнали през вековете, така както езерото отразява снежните недостижими върхове на планината. По същия начин се наблюдават и паденията и моралния упадък на една култура, когато се направи дисекция на нейната реч и език. В днешно време човек дори чувства понякога неудобство да произнесе думи като *Бог* и *любов*, поради пълната девалвация в ценностната система и тоталното изпразване от смисъл на една форма (думата е форма), която е била мислена да бъде съсбд на нещо свещено.

По богатството на даден език може да се направи доста точен анализ на културата и духовността на

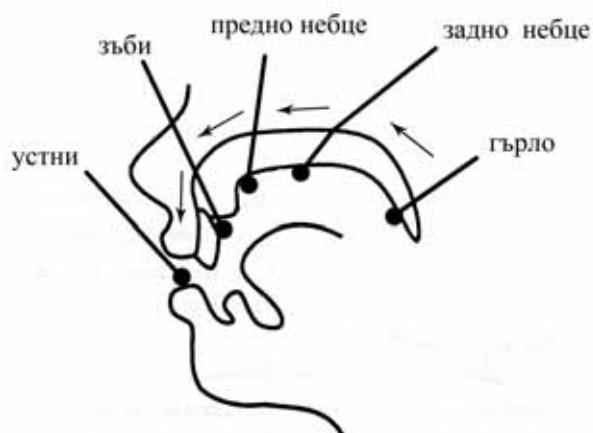

хората, които го говорят. Така едни езици са добри за описания в изкуствата, като правило по-мелодични, други за науки, по правило по-суховати, а трети са направо примитивни. Всеки с познания на поне два езика може да наблюдава тези факти. Древните риши „създават“ гуми, изразяващи точни духовни категории, като по тях се съди за нещата, които са занимавали техните умове и преживяванията, които те са имали. Тези гумички в днешно време се налага да се „заемат“ от санскрит по простата причина, че философската мисъл на останалите народи не е достигнала тези висоти в опознаването на духовно-божествената природа на човека и света или поне не с такава точност и прецизност. Думи като „карма“, „дхарма“, „прана“, „чакра“, „акаша“, „матва“, „мая“, „самтва“, „будгхи“, „кама“, „нирвана“ и т.н. отдавна са необходима част от терминологията на всеки чужд език, която се използва при предаване на духовни категории.

Тясната връзка на азбуката със структурата на устната кухня

Структурата на санскрит строго следва логиката на структурата на устната кухня. Как? За да стане това ясно, ще разгледаме как се образуват звуковете (по-специално съгласните) в устната кухня. По принцип, за да има звук, трябва да имаме поне два предмета, които в съприкосновение, било то удар или триене, да произведат вибрация, която се разпространява в околната среда като звукова вълна. Що се касае за говорния апарат на човека, за тази цел се използват езика, гърлото, небцето, зъбите или устните, при контакта на които се произвеждат звукове, разделени в пет групи съгласни: гърлени, небни, ретрофлексни, зъбни, устнени.

Съгласните са разделени на 5 групи, по 5 съгласни в група. Например от първата група, на гърлените съгласни, първата е „ка“ и се образува от контакта на задната част на езика с гърлото. Следват кха, га, гха и на, което „н“ е гърлено. Така първата група съгласни е сформирана и се нарича ка-група. Това, което свързва тези пет съгласни, е точката, в която езикът контактува с „гърлото“ (вж. схемата). По същата логика, следвайки конструкцията на устната кухня, се образуват останалите 4 групи.

Втората група, на „небните“ съгласни, се образува там, където езикът контактува със задното небце – ча, чха, джа, дджа, на, което „н“ е носово и т.н. Последната група е па-групата – па, пха, ба, бха, ма, за чието изговаряне се използват устните (вж. схемата). Всеки може да направи експеримент и да установи, че за произнасянето на техните звукови съчетания се ангажират само устните. Така началото на азбуката започва със „гърлените“ звукове от ка-групата и при всяка следваща група се „ангажира“ следващата точка по посока на устните.

Подобна строга логика съществува и при образуването на гласните, които са в три групи, условно казано – „а“, „и“ и „у“ група. Започва се с отвореното „а“, което е отворен гърлен звук. За произнасянето на „и“ гърлото леко се свива и устата се затваря, а при „у“ остава само малък отвор от устните, който определя звука „у“. Така имаме три основни положения на устата, между които се получават и останалите гласни, т.е. звуковете от останалите гласни, като „е“, „о“ и т.н. са производни на трите основни – „а“, „и“ и „у“.

Няма място и смисъл в тази статия да се разглежда образуването на всички звукове и букви в санскрит. Целта дотук е само да се покаже логиката на звукообразуване, която следва логиката на структурата на човешкия говорен апарат, т.е. имаме впечатляващо съчетание на структура и функция.

Всичко дотук касае само „физическата“ страна на въпроса. Да погледнем и малко по-дълбоко – връзката на буквите и съответните им звукове на по-фините нива.

1	гърлени	क	ख	ग	घ	ङ	Ка	КХа	Га	ГХа	На
2	небни	च	छ	ज	झ	ञ	Ча	ЧХа	ДЖа	ДЖХа	Ња
3	ретрофлексни	ट	ठ	ड	ढ	ण	Та	ТХа	Да	ДХа	На
4	зъбни	त	थ	द	ध	न	Та	ТХа	Да	ДХа	На
5	устнени	प	फ	ब	भ	म	Па	ПХа	Ба	БХа	Ма

Езотеричната страна

Човек е съвкупност от няколко „тела“ „обвивки“, като най-външното, най-грубото от тях е физическото тяло; следват етерното, астралното, менталното и причинното тела. Връзката на физическото тяло с останалите, по-фини тела се осъществява от етерното тяло, наречено още пранично. Това е нивото на потоците енергия и светлина, движещи се по меридианите (надите) и образуващи вихри, наречени чакри.

Чакрите са сплетения от енергия, центрове, където се влива и изтича енергия. Познатите шест чакри се различават по броя на лъчите, потоците енергия, които излъчват. Първата чакра е с 4 лъча, втората с 6, третата с 10, четвъртата (сърдечната) с 12, петата с 16, а за шестата се казва, че има само 2 лъча⁹.

На Изток е прието за чакрите да се говори като за лотоси със съответния брой венчелистчета. Такава е структурата на енергийния двойник на човека. Чакрите се различават по своята вибрационна честота, общо казано, което за ясновидците се явява като различни цветове и/или звуци. Така както всяка чакра има свой основен цвят, така има и свой основен тон. Различните „лъчи“ (потоци, нади) от своя страна показват съответни нюанси в цветовете и съответни нюанси в звуците.

Оказва се, че звуковете в санскритската азбука отговарят точно на броя на лъчите на чакрите. Всяка буква има съответен звук и самата азбука е отражение на тази по-фина структура на човешкия етерен двойник. При това буквите заемат своето място по ред, който следва „семейните“ групи, споменати по-горе. Като е забележително например, че съгласните (които се образуват от „триене“ на повърхности) се нареждат от 1-ва до 4-та чакри, които отговарят на елементите земя, вода, огън и въздух, респективно първа, втора, трета и четвърта чакри, а гласните „изграждат“ петата чакра, която съответства на елемента пространство (акаша), който е отвъд земното, условно казано.

Лъчите на всички чакри, взети заедно, са 50 на брой. Такъв е и броят на звуковете на този езотеричен вариант на санскрит. Има звукове като ऌ (лри) и ॡ (риі) например, които се използват по-рядко, но все пак съществуват, особено в по-старите текстове.

Буквата е символ на звука. Звукът е вибрация. Думата е съставена от комбинация от звукове. Речта е поток от думи. Когато човек говори, използва своя гласов апарат и така цялото тяло вибрира – на физическо ниво. Ако използва пълния набор от звукове, както е на схемата, ще вибрира цялото му тяло. И не само. От представената схема става ясно, че говорейки, или просто произнасяйки звукове, човек „въздейства“ не само на физическото си тяло, но и на етерния двойник, който от своя страна въздейства на астралния и т.н. – на всички тела, споменати по-горе.

Звукът е вибрация, чувството е вибрация, мисълта е вибрация. В речта всички те са ангажирани и неизбежно съчетани. А от правилното съчетание на тези елементи – реч, чувство и мисъл – зависи хармонията по принцип, към която всеки се

6-та чакра
цвят: тъмносин
тон: „ла“
звук: „ом“

5-та чакра
цвят: син
тон: „сол“
звук: „хам“

4-та чакра
цвят: зелен
тон: „фа“
звук: „ям“

3-та чакра
цвят: жълт
тон: „ми“
звук: „рам“

2-ра чакра
цвят: оранжев
тон: „ре“
звук: „вам“

1-ва чакра
цвят: червен
тон: „до“
звук: „лам“

стреми. От всичко казано дотук може да се направи изводът, че ако речта е чиста и пълноценна, то всички лъчи на всички чакри ще вибрират и ще се стимулират към действие по един правилен и хармоничен начин. В това е смисълът на точното произношение и правилното разчленяване на звуковете.

Казва се на ученика по санскрит: „Произношението трябва да бъде със „сладост, чистота и търпение“. Човек със слабо развит ум не може да постигне правилна артикулация и произношение. Това е както въпрос на овладяване и контрол върху фината моторика на мускулите на езика като орган, така също и въпрос на развитието на естетическото чувство и усета за хармония на индивида. Развитието на съзнанието е пряко свързано с увеличаване на способността на хората да възпроизвеждат повече звукове с гласовия си апарат и тези звукове да бъдат по-мелодични и чисти. Когато речта изпълва тези показатели, тогава тя има сила – да „пренаглежда“ телата на човека в хармонично единство, а също и да „пренаглежда“ света наоколо чрез силата на мантрите и формулите. Затова мъдреците от ведическата епоха са отдавали толкова голямо значение на езика и ритуала. Така са въздействали върху природните сили и същества според волята си.

В своята книга „Път към познание на висшите светове“ Рудолф Щайнер обяснява как всеки лъч на дадена чакра е свързан с развитието на определено качество, добродетел. Например развитието на едно „листче“ на сърдечния лотус е свързано с развитието на смирение, друго – с контрола върху говора и пр. На същото място Щайнер твърди, че всяка чакра е вече развита наполовина в предишните съществувания, но е в латентен вид и латентната половина започва да „работи“ с развитието на останалата половина от лъчите. Един вид ние получаваме в наследство половината от лъчите на всяка чакра, развити от предишни инкарнации и сега няма смисъл да се работи върху тях, а върху останалите лъчи, с развитието на които автоматично се събужда и латентната част, което е свързано впоследствие и с появата на психичните сили, сидхите. Тази „двоична“ природа на чакрите се вижда в схемата. Прави впечатление, че звуковете (буквите) вървят по двойки за всяка една чакра – например съгласните „ка“ и „кха“, „га“ и „гха“, „да“ и „дха“, „ча“ и „чха“, „джа“ и „джха“ са в четвъртата чакра, а при гласните – „а“ и „аа“, „и“ и „ии“, „у“ и „уу“ са в пета чакра и т.н.

Почти удвоеният брой на звуковете (оттам и на буквите) в санскрит става благодарение на използването на „х“ към почти всяка съгласна и удвояването на времето за изговаряне на почти всяка гласна (например „аа“ е различна буква от „а“. В нашите езици съгласните с „х“, т.нар. придиханно „х“, и дългите гласни са се за-

губили¹⁰. Дали тази погрешка може да се свърже точно със знанието, което дава Р. Щайнер е въпрос, но това, което е сигурно в текстовете, описващи етерното тяло, е двойствената природа на чакрите – женският и мъжкият принцип, „ин“ и „ян“, луна-слънце, която е намерила израз и в азбуката на санскрит.

II още за звуковете в санскрит и по принцип...

Заг всяка от гласните и съгласните има определени сили, които намират своето проявление по начин, по който отразяват самата природата на нещата, есенцията на това, което се вербализира. Твърди се, че звуковете в санскрит не са просто плод на човешката логика, а са звукове и символи „чути“ и „видяни“ от хора, зрящи във фините светове.¹¹ Санскрит е език, чиято структура и принципи отразяват самата структура и принципи на битието. Систематично и логично.

На вниманието на читателите се представя езотеричния смисъл на звуковете в санскрит, така както индийският мистик и философ Шри Ауробиндо ги разкрива за нас¹². Тези взаимовръзки между звук и смисъл лежат в основата и на образуването на корените на думите, на споменатите по-горе корени, „дхату“. Вероятно става дума за универсални закони, които биха били от полза за всеки, който има интерес да работи със Словото и Музиката.

„Пластовете мистерии обгръщат Санскрит и неговата азбука Деванагари. Той е бил един от инструментите, които Бог и Посветените са използвали, за да предадат Истината на хората в ранните дни на Петата Раса през Сатия Юга, „Епохата на Истината“.

Джудит Тайберг

अ	а	абсолютно съществуване	द	га	твърдо, силно въздействие или действие
इ	и	относително съществуване	ध	gha	по-меко, но силно въздействие или действие
उ	у	проникващо, съдържащо се или прогресивно съществуване	न	на	нежна, но резултатна връзка, отношение
क	ка	притежание, контрол, творчество, действие	प	па	лек допир или въздействие, нежно отношение, притежателно действие
ख	kha	атака, завладяване, настояване, изхвърляне	फ	pha	същото, но с повече сила
ग	га	контакт, движение, въздействие	ब	ба	мек, силен, обгръщащ контакт, притежание, действие
घ	gha	насилствен контакт, враждебно действие, силно действие	भ	bha	същото, но с тенденция на довършване
च	ча	бързо и великолепно действие, съществуване, контакт	म	ма	ограничение, край, завършеност
छ	cha	същото, но с повече лекота	च	я	отношение
ज	gja	неспокойствие, великопение, решително действие, съществуване	र	ра	вибрация, игра
झ	ggha	същото, но с повече лекота	ल	ла	любов, сладост и т.н., в отношението
ट	ṭa	твърдост, сила, грубост – раджас	व	ва	проявено съществуване
ठ	ṭha	същото, но с по-голяма сила – раджас	श	ща	страст в единението
ड	ga	тъпота, постоянство, упорство – раджастично-тамастичен	ष	ша	силно действие в покой
ढ	gha	упоритост, неотстъпчивост	स	са	покой, съюз
त	та	докосване, въздействие	ह	ха	сила
थ	tḥa	същото, но с по-голяма сила			

заклучение

Санскрит е един хармоничен синтез между звук и форма, в който каквото се пише, това се изговаря (голямо предимство!), дори и в българския език не е така.

В нашия език, в повечето случаи, каквото се пише, това се произнася, но съчетанието на звуковете често е такова, че се получава т.нар. затъмняване на гласни и асимилиране на съгласни. Например дори самата дума „Бог“ се произнася с „k“! Ако думата „Бог“ би съществувала в санскрит, то би се произнасяла винаги „Бога“, с прибавяне на „а“, което осигурява ясното произношение на „г“-то накрая. Заг всяка буква стои един звук, заг всеки звук – един цвят, една вибрация. И сега би трябвало да е по-ясно какво губи всеки един език с по-малко от 50 букви в азбуката си! С всяка буква се губи по малко божественост, образно казано. Правилното произношение на „khan“ в старобългарския, например, е било с „kh“, после става на „хан“ или „кан“. Нещо „гребно“ е загубено. Така също в нашия език е имало „носовки“ – „он“ и „ен“, при чието произнасяне вибрират по-висшите центрове

в мозъка и на грубо, и на по-fino ниво, имащи ефекта на произнасяне на мантрата „аумен“ – върховният звук, избран да служи като символ на Висшето, Коего няма име. В този смисъл ако речта е пълноценна, простото произнасяне на думите се превръща във вид духовна практика.

За последователите на Бялото братство, пеещи песните на Ватан, всички тези неща би трябвало да будят интерес. Учителят е казвал, че ватанските песни са вратата, която той оставя заг себе си заг този, който иска да го намери. А в песните на Ватан има много думи, които се намират в санскрит и иврит. Изучаването на тези езици би могло да е от полза. Ако не друго, поне едно нещо е ясно: заг посветените в древността речта е била нещо повече от ежедневна комуникация. Изпълнението и възпяването в песните на Ватан би могло да се превърне в ключ заг отваряне на вратата към фините светове. При пеенето трябва да има не само правилно произношение, но и чувство, и мисъл. Тогава пеенето става окултно.

В лекция на Младежкия окултен клас Учителя казва, че истинско окултно пеене може да намерим само в арабския език, еврейския и хинди. Българският език е също добър за окултно пеене, а което му липсва, може да се компенсира с пеене на ватански и мантри на санскрит. Езици като английски и френски имат донякъде произношение, в което липсват доста звукове, което неизбежно се отразява по определен начин на хората, които ги говорят. Звукообразуването се изнася в горната част на говорния апарат (особено ясно това се вижда при американския английски), а това стеснява диапazona на звуковете вибрации, които цялото тяло изпитва при говорене. Получава се един вид повърхностно произвеждане на звукове, липсва дълбочината. А езикът е дейност, вид правене и то сериозно. Повърхностното „правене“ на речта довежда и до повърхностен начин на живот. Всъщност и обратното е валидно, и то в по-голяма степен – повърхностната житейска философия води до повърхностно звукообразуване и реч.

Говоренето е духовна практика. Правилното говорене е правилна духовна практика.

В заключение ще кажем, че правилното говорене включва не само правилна артикулация и интонация, но също и принципа на истинност – каквото се казва да отговаря на чувството и мисълта. Перфектното произношение няма да задейства фините слоеве, ако чувството и мисълта липсват. За да има словото сила, действието (акта на говорене), чувството и мисълта трябва да присъстват в хармонично триединство.

Литература:

Sampadananda Mishra – “Sri Aurobindo and Sanskrit”

Oscar Marcel Hinze – “Tantra Vidya”

Thomas Egenes – “Introduction in Sanskrit”

Judith Tyberg – “Sanskrit Keys to the Wisdom Religion”

Paramahansa Hariharananda – “Kriya Yoga”

Рудолф Щайнер – „Път към познанието на висшите светове“

Н. Иванова и П. Радева – „А“ до „Я“ имената на българите

Ст. Стоянов, М. Янакиев – „Старобългарски език“

¹ Има няколко теории за територията и времето, през което се е говорил общият индоевропейски праезик-основа, споменаващи области като днешна Армения, или северно от Черно море, или северно от Каспийско море и време, простиращо се до 6–7 хил. пр. Хр.

² Дева-нагари се нарича азбуката на санскрит, което буквално означава „града (наагара), мястото, където живеят боговете (дева)“, т.е. писмеността, която се използва в града на боговете. Буквите са наречени „акшара мала“ – „нетленна броевица“, защото се счита, че буквите са извлечени от самото Битие. Докато има Битие, ще има и санскрит, т.е. санскрит е вечен. Оттам и думата в санскрит за „буква“ – акшара – означава „незаличим“, „вечен“.

³ Самата дума „самскрита“ буквално означава „да съединя

заедно“, а в по-широк смисъл означава „перфектен, правилен, идеално направен“.

⁴ Някои учени ги редуцират до 150 основни корена

⁵ Факт, който е коментиран от Учителя като важна еволюционна стъпка в развитието на човешкото съзнание.

⁶ Кое не трябва да се разбира толкова в смисъл на падение, колкото в смисъл на развитие, предопределено и закономерно касаещо инволюцията и еволюцията на човека – темата, на която беше посветен предишният брой на сп. „Житно зърно“. Така например с развитието на обективните науки се постига голяма прецизност при описанието на външния, заобикалящия ни свят, при което описание незаменими се оказват латинският и гръцкият език. Съвременната биология, описваща биологичния свят, не би могла да се справи без двойните имена на латински (например Homo sapiens, Lactobacillus bulgaricus и т.н.). По подобен начин стои въпросът и с останалите науки като геология, астрономия, анатомия, медицина, психология и пр. Всяка наука има определен набор от думи, понятиен апарат, без който не би могла да се изрази и дефинира. Понятиеният апарат на висшата математика, колкото и съвършен да е, не би свършил никаква работа на един анатомист например. Затова и езиците на съвременната цивилизация, за която често се използва изрече Западна култура, ориентирана предимно към опознаване, манипулиране и използване на света извън човека, са на базата на латинския и гръцкия език.

⁷ Тук се има предвид по-скоро, че в определени елитни кръгове на обществото се вижда тази тенденция. Иначе тенденцията към опростяване и профаниране на езика е общ феномен за всяка една култура. Езикът за широките народни маси на индуския полуостров носи името „праkrit“, един опростен вариант на санскрит, от който възникват множеството диалекти, познати и днес.

⁸ Да си припомним любимия пример на учителите по български език в трето отделение за издадената заповед за смъртно наказание:

„Да се обеси, не да се пощади“, което с преместването на запетаята „спасява“ човешкия живот – „Да се обеси не, да се пощади“. Или „Не мога“ със запетая става „Не, мога.“

⁹ За седмата чакра, хилядолестиника, се казва, че съдържа в себе си всички останали чакри. Там цялата азбука от 50 букви се наслаждава 20 пъти, т.е. $20 \times 50 = 1000$. Символично отговаря на тона „си“, звук не се дава, тъй като се счита, че е отвъд всичко земно.

¹⁰ Придиханното „х“ е характерно за повечето древни свещени езици.

¹¹ Подобен е начинът, (по „божие вдъхновение“), по който е дадена и Глаголицата на светите братя Кирил и Методий, азбука, която – божествена по своя характер – потъва в забвение по силата на обстоятелствата.

¹² Поради липса на точна българска транслитерация на буквите от деванагари си позволяваме да импровизираме една такава за целите на настоящия материал – например там където има точка под буквата, това означава, че звукът се произвежда по малко по-различен начин – става въпрос за извиване на върха на езика нагоре към небцето зад зъбите. Произведен по този начин, звукът е по-остър и отсечен. За буквата „н“ не е правен опит за разграничаване на 4-те вида „н“.

Георги С. Раковски за произхода на българския език

(Подбрано от „Съчинения в четири тома“. Запазена е автентичната форма на изказ на автора.)

„Обясненията му (на Раковски) върху отделни битови или културни факти не спират там, гдето следва да се очертае човекът, народът с неговата национална или регионална специфика, с неговите дарби и прочее, обяснени с общественно-икономическите им основи. Раковски прелита над всичко това и гони идеала за класическото начало в Древна Индия, „Индустан“, гдето всичко е било свършено, изрядно“.
Христо Вакарелски, ентограф

...,Наш български говорим язык съхранил два языка познати от ученого света Европу за най-стари на свят язици, Самъскрити и Зендски язык. На Самъскрит языкъ кѣту сравним спомагателни глагол би или бити попълнено в чърковни ни язык, щем видя с удивление си, чи няма разлика от нашаго! и дето сми мислили до сега чи сме изгубили в говорими си язык, неопределено наклонение ся съхранило исто, както на Самъскрит язык; в него язык неопределено наклонение глагола ити=уда, е и както на наш говорим язык аз ща и, казва народ, глагола пи-ти-тия, е пи, аз ща пи казва Българин, дати е да и проч.

В Самъскрит язык бъдощое время ся съставя от едносложное неупределно наклонение и от едно ща, исто както и в наш говорим язык да-ща пи-ща и проч. Ние сми мислили чи окончавящи на а, о, у, нъ и на това сми били излѣгани! тии са чисти окончания имянителного падежя, както и на Зендски и Самъскритски язык, Вишну, Ману, Кришна, Първио и дру. С една реч в България ся говори днес Самъскрит и Зендски язык смесно както ся види Староиндийско и Зендско баснословие съхранено в народни празници, приказки и проч. Тука трябва да търсим ние отличителная черта нашаго днешнаго языка...”

...,Преимуществовото българскаго языка над еленскаго се състои в том, че той е увардил почти цяло първобитното си гласопроизношение по сравнению със самъскритаго и зендскаго най-паче, кои са признати от ученаго свята за най-стари язици, досега познати на света,

старий си крой, задумяваме най-паче в коренните му речи, без да отстъпва ни едному от европейских языков в богатството, в удобоизречieto и в преимуществото да съставя от свои си коренни речи не само многосложни, но и нови йоще коренни речи за потреба изражения си и за нови предмети, без да изгубва свойството и явността на значенията им, както са в коренните му първобитни речи, кое преимущество новолатинските и други индоевропейски названи язици не могат да имат, освен еленскаго, защото и той има това богатство, но до някой си само стъпен и поради сместа от пелазгическаго, старобългарскаго.

Разностъпените же сродства, които имат сичките индоевропейски язици помежду си и въобще със самъскрит и зендски язык, никак не могат опроверга нашите доводи за преимущество и най-голямата старина над тях българскаго языка. Първо, защото наш язык, както и више казахме, увардил и удържал до днес почти сичките гласове и изменението им един в други, както се виждат и четат в самъскритий и зендски език; второ, че наший язык като се разглови до коренните си слокове, става същий почти както тях язици; трето, че тии коренни слокове, и сами уединени, изражават явни и цели мисли, както и много коренни речи във вишеречените язици, а най-паче в глаголите и в неопределените наклонения, кои се нахождат в българский говорен язык едносложни, подобно както в самъскрит и зендски език“....

...,Най-после казваме: че коренните слокове в българский язык почти сичките са съставени по самото действие природы и показват като през едно прозрачно стѣкло впечатленията, които, размислени от първите чловеци, произвели са языка.“

„Ние сме говорили и другаде с примери в настоящее си съчинение, че наший писмен и говорен български язык има свойството при коренните първобитни слокове да прибавя по няколко си окончания, кои окончателни слокове додават на първобитните значения увеличителни, събирателни, притежателни и пр., а тии първобитни коренни слокове, като се

Общи корени и думи в българския език и санскрит

Кара, карам – *карана, карма* – идва от корена „крт“, който дава думи със значение на действие, правене, вършене. На български питаме: „Как я караш?“ т.е. „Какво правиш?“

Дом – *дхам* – обител, място за живеене

Дан, дава – *дана* – даване

Чакрък – *чакра* – колело

Вретено – *врити* – върти; нещо което се върти

Видя – *видя* – знание, да знам, да „видя“ нещата такива каквито са, т.е. да имам правилното знание. На български казваме: „Не виждам нещата така.“

Буген – *буддха* – човек с пробуден ум, просветлено съзнание

Ум – *Ума* – богиня, символ на знанието, гъщерята на Химава (планината Хималай)

Огън – *агни* – огън, също и един от основните богове от епохата на ариите

Стоя, стан, стълб – *стхана* – нещо, което е стабилно и неподвижно; идва от корена „стх“, който предава идеята за неподвижност, стабилност.

Двери – *двара* – врата, проход

Свет, светлина – *швет* – бяло, чисто, светло

Мама – *мата* – майка

Баба – *баба* – стар, мъдър човек

Брата – *брата* – брат

Дева – *дева* – божество, същество от невидимия свят

Див – *див* – божествен (тук имаме нагледен пример за изместване на семантичното поле на думата, т.е. същата дума с друг нюанс, променено значение)

Бог, боже, облажавам – *бходж, бходжана*, нещо което дава наслада; идва от „бхога“ – удоволствие (също пример за промяна на съдържанието на думата)

Жив – *джива* – човекът като съчетание на тяло и душа, въплътената в тяло душа

Мра, смърт – *мритъор* – смърт

Би, бѣга – *бхава* – съществуване

Пия – *пибам* – пия

Имена като:

Бриго – *Бхриго* – един от седемте велики риши, (мъдrecи)

Рада – *Радха* – любимата на Кришна

Живко – *Дживан* – от живот, жив

Кан или хан – *кхан* – обозначава знатен произход на изток

И общи корени на местоимения като **твой, мой, те** и др.

отделят от догадените им отпосле, остават пак речи, имащи цяло особно значение, свойство, кое има самскритий език в най-голяма обширност, както е доказано от най-учените индиянисти. По това свойство езика си ние щем разложи народното си име българи и щем докажа как е съставено и що значи.

Коренная реч е бълг или блъг, коя съответствува с образуваната от нея благ, благий и пр.; с окончанието же на слога **ар** става българ или блъгар, попълнено с удвоеный **ъ** става българъ, блъгаръ; а с догадений йоще слог на **инъ** блъг-ар-инъ, кой слог дава на тоя реч йоще едно по-обширно, по-разпространено значение. Подобно съставени речи в езика си имаме много, от които забележаваме следния: от овцъ (овца) става прилагателно овчъ (овче месо казваме); от овчъ же с догаденое **ар** става овч-ар, а йоще догадений слог на инъ става овч-ар-инъ и значи онзи, който притежава и пасе овце. От грънцъ става грънчъ – грънч-ар – грън-ар-инъ, и значи онзи, който има заведение и прави грънци, и други много.

Нека сравниме и от самскрит език една реч, коя се съставя в него език по истий крой, както и в наш език.

На самскрит език коренная реч на земята е зем, от коя става прилагателна земен или земено, както ния пишат учените индиянисти; от земен же става с окончанието на **ат** земен-ат, а с окончанието на **ар** става земен-ат-ар, коя учените ни представлят съкратена земен-тар и тълкуват я, че значила: онзи, който наема земя да я работи, равно с *fermier*. Тая же реч и днес е в употребление в Хиндустан, т.е. наемающите земи за работане се назовават земен-тари.

Сега, като видяхме как се е съставила тая реч блъг-ар-инъ, по истото свойство самскритаго езика, нека видиме и що значи.

Видяхме, че коренная реч е блъгъ, равна с речта блъгъ, благий; речта же благ има няколко си значения преносни, кои са: кроткий, мирний, питомий, счастлив (благополучний), богатий, имотний (сравн. благо и благайница), благородний и друг., щото, ако я тълкуваме по тия значения, трябва да я разтълкуваме: българинъ = онзи, който принадлежи на кротките, мирните, опитомените, счастливите, богатите, имотните, благородните. Това е значението на българин в преносна смисъл....

Учените признават за най-стар народ, познат на света, ариите (les aryas) и тяхното име произвеждат от коренен слог **ар**, кое тълкуват ор-ачи, сеящий, а после благородни, в отношение на черното индийско племе, което ойще не е било облагородено, и пр.

Ние в наш език имаме речи ора, орач, кое няма никаква разлика от Aryia, както го тълкуват днес учените индиянисти, и кое е едно и исто с речта българин, както я разложихме и разяснихме!

Нека кажеме ойще нещо си.

Първите арии = орачи, не са тутакси почнали да мелят житото на брашно и да си месят хляб, но яли са го тъй сурово, после са почнали да го варят цяло, после да го чукаат по-дребно, да го правят на булгур и да варят и много по-после да го мелят на брашно, да си варят каша или мамалига* и най-после да си месят пресен безквас хляб и тъй постепенно са дошли до днешното съвършенство, но не пак ойще сичките, защото има ойще многу племена, които живеят по старому. В наш език имаме речта булгуръ, блъгуръ, бългуръ, кое някак си съответствува с народното ни име, в изменението българинъ, блъгаринъ и булгаринъ. А

булгур е счуканото жито на дребно, кое варят и ядат българите и кое се види, че значи българско ядене, т.е. българско изобретение.

В народните ни же обреди булгуря и вареното жито играят едно твърде обширно тайнствено действие. Когат се роди дете, на понудата му (понуда = принос богу) варят булгур, кога гуждат име на детето, варят булгур, кога му напишат година, творят истое. Сватбите почват от засевки на жито, т.е. чисти се жито за булгур, кого варят на сватбата. На мъртвеца варят и раздават жито първий ден, в третините, деветините и так даде. Тука се крие една голяма тайна коя никак не е от християнскога века, но остатка явна от най-древните времена, когато е изнайдено орачеството и житото е било твърде драгоценно нещо, щото е увело в религиозните тайнства!...“

*В България понеде си мамалигата я казват дивяник, реч, коя съдържава повествователно значение. Ако я тълкуваме по самскритското ѝ значение див, става: ястие божествено, ако ли по значението днешнаго ни езика, значи: ястие, което ядат дивите челодеци, които ойще не знаят да си месят хляб.

МОРСКА ИМПРЕСИЯ

Крила на чайка литват към небето,
примамени от синята безбрежност,
и в пясъчната шепа на морето
изсипват чашата на своята нежност.

Приемат я вълните разлюляни
и я превръщат в белоснежна пяна.
Изпращат я към дюнните смълчани,
събудени от ласката желана.

Празнува днес морето романтично,
със миди и корали разговоря.
Неуморимо, тайнствено, първично,
вратите то на своя свят разтворя.

ТАЙНСТВЕНАТА НОЩНА ПЕЛЕНА

Тайнствената нощна пелена
със тишина невинна ме зарежда,
а нишката блажена на съня
до утрото копринено отвежда.

И щом пропоят първите петли,
с езика слънчев щом ми заговорят,
каквото ме боли, ще преболи,
вратите щом за радост се разтворят.

Ще блесне преродена мисълта
и след това, във някой ъгъл свито,
ще се стопи лицето на скръбта,
сърдито, почерняло и изпито.

Силвия Шишкова

Даниел Цион (1883–1979) – равин и християнин

Хари Салман

Настоящата статия допълва с някои съществени штрихи сложната картина на социално-политическия и духовен живот в България в трудния и важен исторически период на 40-те години на 20. в.

Публикуването ѝ е израз на възхищението и почитта ни към един велик човек, чийто личен духовен подвиг на дълбока вяра и безусловна преданост към Истината повлиява върху съдбата на десетки хиляди хора. Ние сме убедени, че в основата на този подвиг стои онова, което е в основата на всички религии, на всеки живот – Любовта. Животът и делото на равин Даниел Цион ни учат, че за човека на Вярата няма религиозни бариери. Истинската вяра не разединява, а обединява хората.

ред. колегия на сп. Житно зърно

По време на Втората световна война в България има еврейска общност, състояща се от около 50 000 души, половината от които живеят в София. В по-голямата си част българските евреи имат сефарадски произход, предците им са дошли от Испания след 1492 г. и говорят ладино – испански диалект. Главната синагога, построена в София между 1905 и 1909 г., е най-голямата сефарадска и изобщо третата по големина синагога в Европа.

След Балканските войни (1912–1913 г.) хиляди евреи се стичат към България от различни краища на дотогавшната Отоманска империя и поради тази причина еврейската общност в София иска от сефарадската общност в Солун да им изпрати равини. Солун по онова време е центърът на еврейската култура в Югоизточна Европа, той е най-големият еврейски град в света и е наричан „Майката на Израел“. В него се наброяват около тридесет синагоги.

През 1915 г. главата на равинската семинария „Бет-Йосиф“ в Солун изпраща своя син Даниел Соломон Цион в София.¹ Той започва дейността си като хазан* в Ючбунарската синагога. Извършва активна педагогическа и социална работа и

пропагандира каузата на ционизма – една идеология, първоначално защитаваща правото на родина на палестинските евреи. За две години е съветник в Кюстендил. След завръщането си в София е назначен за равин и става председател на Еврейския религиозен съд в София. През 1931 г. е председател на Върховния религиозен съд при Централната консистория (общностния съвет) на евреите в България и е с прерогативи на главен равин на България, а през 1938 г. той става председател на Еврейския религиозен съд в България.

През 30-те години Даниел Цион, който дотогава е говорел ладино, вече е научил български и започва да пише и публикува на този език. През 1938 г. той основава списание „Светлина“ и публикува „Пътят на живота“ – поредица от беседи за обществеността. Следва сборникът „Еврейско брачно и бракоразводно право“, написан заедно с Алберт Варсано. През 1940 г. написва книгата си „Кабалата“, а през 1941 г. публикува нов сборник с беседи „Из нов път“. Даниел Цион превежда и публикува текстове от Талмуда (1938 г.) и книга с еврейски молитви. След войната той публикува още три книги: „Пет години под фашистки гнет“ (1945 г.), „Тройният

път на новия човек“ (1946 г.) – възгледи и съвети за здравето, и „Еврейски празници и традиции“ (1946 г.)

Даниел Цион проявява задълбочен интерес към другите религии и философията. Книгите му разкриват, че е изучавал творбите на значими философи, запознат е и с някои духовни учения (вероятно теософия), включително и с учението на Бялото братство. Той е поддържал приятелски отношения с духовните лидери на България по това време, нещо, за което е бил атакуван от някои членове на еврейската общност. Около 1934 г. и след това, през 1942, са го наричали „дъновист“ и са го обвинявали, че се е „похристиянчил“ и че е станал сектант.²

Във уебсайта на Софийската синагога Даниел Цион е споменат като един от двамата равини, които са служели като проповедници.³ Официално няма главен равин на България за периода между 1925 и 1945 г.; последният такъв е Ашер Хананел, който е бил затворен от комунистическите власти заради отказа му да затвори Софийската синагога и след като е бил

освободен, умира в Израел през 1964 г.⁴

В началото на 1930 г. Даниел Цион е поканен да посети Учителя Петър Дънов. Впечатлен от начина на живот в общността на Бялото братство, той възприема – както пише Йозеф Шулам – някои съществени елементи от учението на Петър Дънов като вегетарианството, навика да посреща изгрева на слънцето с медитация и молитва и някои физически упражнения. Петър Дънов е първият, който говори с него за Исус. „Дънов говорел за Исус като за Месия и Спасител. Той говорел също за простия начин на живот на първите ученици на Исус. Тези разговори отворили очите на равин Даниел“ – пише Й. Шулам.⁵ В продължение на 4 месеца Даниел Цион посещава лекциите в духовната школа на Бялото братство.⁶ Според Борис Николов Даниел Цион често идва на „Изгрева“, за да разговаря с Петър Дънов и чете томчетата с неговите беседи. Той е прекарал известно време и на летния лагер на Братството на Рила, където е участвал в братския живот. „Той прие християнството – коментира Борис Николов – в дух и истина от Учителя Петър Дънов.“⁷ В една от книгите си Даниел Цион пише **„Бог е любов“** – една концепция, която може би, заедно с грузи идеи, е възприел от Петър Дънов.

Един ден, при медитацията си по време на изгрева, Даниел Цион вижда пред себе си образа на Исус. Като не знае как да тълкува това, той се обръща за съвет към други равини. Когато образът му се явява за трети път, Даниел Цион го заговаря. Изглежда му, че фигурата се явява директно от слънцето и назовава себе си Йешуа (Исус). Според Йозеф Шулам тогава той се обръща към Софийския митрополит Стефан, който му дава мъдър съвет – да не влиза в нито една от християнските църкви, а да се концентрира върху самия Исус. След този разговор двамата стават близки приятели.

Даниел Цион не се обръща към християнството, а остава верен на Тората. Той възприема Исус като Месия и изучава

Новия завет. След като са присъствали на сутрешната служба в синагогата, в събота следобед десетки хора, сред които и лидери на еврейската общност, се събират в дома му в София, за да изучават Новия завет. Мнозина са знаели за вярата на Даниел Цион в Исус като Месия, въпреки което е бил дълбоко уважаван и със стриктното си придържане към Тората той е бил образцов пример на истински юдеин.

Има сведения, че в началото на 1942 г. Даниел Цион посещава Петър Дънов, за да обсъди опасността, надвиснала над евреите, в един шестчасов разговор. Приятелството между двамата води и до една специална поръчка. Трима представители на еврейската общност на София (между които Даниел Цион) идват при Петър Дънов с молба да вземе на съхранение ценностите на общността (между които няколко диаманта), използвани изглежда при службите в Софийската синагога. Това са вероятно ритуални предмети, свързани със закона на Мойсей. След войната (и след смъртта на Петър Дънов), те са върнати на евреите.⁸

След един разговор с министъра на финансите Божилов през юли 1942 г., отнасящ се до преследването на евреите, Даниел Цион получава послание от Бога. Един вътрешен глас му казва, че Божието Царство идва на Земята и че всички, които му се противопоставят, ще пострадат. Той отпечатва 200 копия от това послание: за българския цар Борис III, за висшите политически лидери и държавни служители, включително министрите, правителството, парламента и началника на Софийската полиция. Някъде в началото на 1943 г. той пише писмо специално до българския цар, отнасящо се до преследването на евреите. Предупреждава го с библейските думи, че всеки ще бъде

измерен със същата мярка, с която мери другите.

Митрополит Стефан не се съмнява в автентичността на Божието послание, получено от Даниел Цион и обещава да говори по еврейския въпрос с царя и с министър Божилов.⁹ Уплашени, лидерите на еврейската общност не подкрепят политическите действия на равина. На 2 август 1942 г. те го свалят от поста председател на Върховния религиозен съд в София. Опитват се и да го дискредитират, както вече са се опитали преди осем години.

Със своите действия в полза на еврейската общност Даниел Цион се проявява като истински духовен водач на българските евреи, правещ всичко, каквото е по силите му, за да облекчи изключително тежката ситуация и да ги спаси от надвисналата опасност. Той отказва да бъде религиозен началник, подчиняващ се на уплашените лидери на общността, той говори и действа като истински, смел Божий служител.

В началото на март 1943 г. започва депортирането на евреите от териториите на Югославия и Гърция, окупирани от България, към Полша. Сред българските евреи властва страхът, че и те ще бъдат депортирани – нещо, което наистина е планирано от българското правителство. Това бива предотвратено в крайна сметка от успешните съвместни действия на членове на парламента, висши служители на Православната църква, еврейските организации и може би е решаваща – макар и останала скрита – намесата на Петър Дънов, използвал посредничеството на Любомир Лулчев (един от най-приближените до царя съветници).

В официалната литература за спасяването на българските евреи липсва епизодът за това, че когато Петър Дънов е

Днес се формира новият човек: човекът на любовта, на братството, на справедливостта. Този човек е минал през горнилото на страданията. Той е извлякъл добра поука от преживяното. И на още нещо ни научиха страданията: че за всяко сторено зло има възмездие.

Из „Пет години под фашистки гнет“

информиран (вероятно на 6 март 1943 г.) от своя ученик Методи Константинов, висш правителствен служител, че е взето решение за депортирането на всички български евреи, той, чрез Лулчев изпраща до царя следното предупреждение: **„Ако изпратиш дори един евреин в Полша, от теб и династията ти и помен няма да остане.“**¹⁰ Лулчев не можел да намери царя следващите три дни и накрая се върнал при Петър Дънов, който му казал да го търси в двора в Кричим. Така три дни по-късно, както пише Методи Константинов, (вероятно на 9 март), царят получава предупреждението на Учителя. Той незабавно се връща в София заедно с Лулчев и в кабинета на министър Габровски скъсва на парчета заповедта за депортирането.

Историята не е разказана много прецизно от Методи Константинов, но тя дава липсващото звено за внезапната намеса на царя и как „заповедта от най-висша инстанция“¹¹ е могла да достигне до министър Габровски на 9 март 1943 г. Историкът Бар-Зохар потвърждава, че Димитър Пешев, виден член на парламента, на същия този ден късно сутринта разговаря с министър Габровски, след което насрочва добре разгласена среща с Кюстендилската делегация в 15:00 ч. на същия ден. В това време министър Габровски вече е получил инструкцията „да прекрати планираното депортиране на български евреи в рамките на старите граници на България“.¹²

През май 1943 г. се подготвят нови действия срещу българските евреи. На 21 май евреите в София са призвани да се приготвят за депортиране след три дни. Цар Борис е имал смелостта да се противопостави на план А, предвиждащ депортирането им в Полша, в полза на план Б, според който те остават като работна сила по пътищата. Но това се е разбрало впоследствие.

На националния празник 24 май е била предвидена голяма еврейска демонстрация, която да призове обществеността да се застъпи пред царя и правителство-

то в полза на евреите. В 5 ч. сутринта Даниел Цион и Менахем Мушанов, член на парламента, пристигат на „Изгрева“, за да се посъветват с Лулчев, който им казва, че демонстрацията трябва да се състои. Страхувайки се от сблъсък с млади националисти, лидерите на еврейската общност са против демонстрацията и затварят централната синагога, чийто равин е Даниел Цион. Заедно с равин Хананел той повежда хиляди молеци се евреи към синагогата в Ючбунар. Митрополит Стефан, който живее наблизо, посреща равините Даниел Цион и Ашер Хананел и отива в двора, където написва писмо до царя, предупреждавайки го, че ако преследва евреите, самият той ще бъде преследван. Митрополитът казва на Даниел Цион, че още преди това царят му е дал тържествена клетва, че нито един евреин няма да бъде депортиран от България. С тази новина Даниел Цион се връща при очакващите го евреи. В това време няколко хиляди от тях вече са преминали пред двора. Като един от лидерите на демонстрацията, Даниел Цион е арестуван и интерниран в лагера в Сомовит.

След края на войната Любомир Лулчев е осъден на смърт от комунистическия съд. Даниел Цион има смелостта да напише писмо до народния съд на 16. декември 1944 г., в което подчертава помощта, оказана от Лулчев за българските евреи.¹³

След септември 1944 г. и особено в периода между 1949 и 1952 г. мнозинството от българските евреи емигрират в Израел. Остават само няколко хиляди, предимно в София и Пловдив. В началото Даниел Цион не иска да емигрира, но след като насън получава послание от Бога да го направи, напуска страната през 1949 г. Той става равин на еврейската българска общност в Яфа. Но скоро напуска този пост и отива в Ерусалим, където прекарва цял месец в пост, молитва и усамотение, молейки Бога да му покаже правилния път. През пролетта на 1950 г. „Светият Дух ми разкри, че Исус наистина е Месия, който е страдал заради нас и се е пожертвал

заради нашите грехове. Палещият огън в сърцето ми не ми даваше мира, докато публично не признах вярата си.“¹⁴ На другата сутрин той отива във висшия равинат в Тел Авив и признава какво преживява.

Публичното признание на Даниел Цион, че вярва в Исус като Месия става голям въпрос в Израел и предизвиква гълги дискусии в пресата. Различни християнски мисионери идват при него, за да получат подкрепата му за своята мисия, но той остава верен на юдаизма. Той е призван обаче да се яви пред Върховния равински съд, който го отстранява от поста равин през 1954 г. Той отстоява пред съда вярата си в Исус.

Руски евреин, който също признава Исус за Месия, дарява на Даниел Цион една сграда в Яфа, която той ползва за синагога на българската общност. Той не говори често за Исус, но както в София, събира в дома си хора след службата на Сабат и им проповядва за Йешуа. Той написва сто-тици песни, посветени на Йешуа, Сабат и Добрия живот. Публикува много книги. До 1973 г. той служи като неофициален равин на българските евреи. Умира през 1979 г. на 96 години и е погребан с почести.

В Израел и извън него има много групи месиански юдеи, които възприемат Исус като Месия. През 1993 г. по света е имало около 350000 месиански юдеи, а сега съществуват повече от 400 месиански синагоги по цял свят. Израел сега има около 10–15 000 месиански юдеи.

По мое мнение българските евреи са имали изключителната съдба да бъдат спасени благодарение на сътрудничеството на трима големи духовни водачи на България в този период – Даниел Цион, митрополит Стефан и Петър Дънов. Ролята на Петър Дънов не се признава в официалните изследвания, може би защото по време на комунизма не е било позволено да се публикува нищо за него. Не е много известно и влиянието на Петър Дънов в духовните преживявания на Даниел Цион, вследствие на които той разпознава Исус като Месия.

Може да се твърди, че Петър Дънов заема специално място в биографията и жизнената мисия на равин Даниел Цион. Този образован равин се явява голям юдейски духовен водач с отворен ум, благодарение на което е поддържал приятелство с християнските водачи. Благодарение на вярата си в своята духовна връзка с Йешуа, той е повел българските евреи по нов път към Месията.

Послание от Бога

получено от Даниел Цион през юли 1942 г.

Излизайки от министерството, аз бях облаган от едно вдъхновение свише. Един вътрешен глас говореше в мене:

Царството Божие идва на земята. То приближава и ще ликвидира с всички ония, които вървят по кривия път. Ще останат да се радват на живота и благата само ония, които вървят по правия път.

Човеците и народите, които живеят и дават живот и свобода на другите, ще живеят и те. Няма да има вече ограничения. Всяко едно чедо Божие има право да живее и да се развива свободно.

Това е Божията воля! Който се противопоставя на тази воля, ще страда и ще изчезне. Божествената любов, която обгръща цялото битие и всяко същество, ще вземе мястото на омразата и недоразумението. Братството ще замести дисхармонията.

Който приеме това и го приложи, ще бъде осигурен завинаги. Онзи народ, който започне да прилага това Слово Божие, ще успее, защото всичките му политически и икономически дела ще се наредят в негова полза. И обратно. Внимавайте, народи!

Бог говори! Каквото казва, става!

Иди и напиши това Слово Божие, и раздай го на цар и управници. Нека се стреснат всички, които вървят по тъмните пътеки!

От равин Даниел Цион, Пет години пог-
фашистки гнет, София, 1945 г., 38–39 стр.

Писмо до цар Борис

(написано в началото на 1943 г.)

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО БОРИС III,
ЦАР НА БЪЛГАРИТЕ.

От две години насам Народното събрание гласува ограничителни закони против моите сънародници; с тяхното прилагане цялото еврейство е заплашено от разорение. Не желая да занимавам Ваше Величество с отражението на тия закони, обаче последните говедоха до състояние на безнадеждна мизерия хиляди работници, амбулантни, гребни търговци и техните семейства. Намирам тая мизерия безнадеждна, защото последните изгадени закони и разпоредби лишават еврейските общини, синагогалните настоятелства и благотворителните дружества от приходите им. А знайно е, че всички тия институти се занимават главно с подпомагане на бедни евреи. Прилагането на тия закони ще доведе до затваряне на училища и синагоги, сиреч ще се установи духова мизерия при материалната такава на моите сънародници.

* хазан – лице, което изпълнява религиозния ритуал

1. Кратка биография на Даниел Цион, „Кратък биографичен и критичен очерк“, написана от Е. Ански за книгата „Из нов път“ (публикувана по случай 25 години религиозни служби в България), София 1941 г. Ценна информация относно биографията на Даниел Цион може да бъде намерена и в статията „Даниел Цион“, написана от Йозеф Шулам, роден в България през 1946 г. и настоящ директор на Netivya Bible Instruction Ministry в Ерусалим.

http://www.netivyah.org.il/English%20Web/MidrashaArticles/rabbi_zion.htm

2. Даниел Цион, Пет години под фашистки гнет, София, 1945 г., стр. 47. В следващите две страници Даниел Цион разказва, че се е нуждаел от ясен образ на различните видове философско и религиозно мислене, между които и учението на Бялото братство и че е потърсил помощта на някои членове на Бялото братство за подобряване положението на българските евреи.

3. <http://www.sofiasynagogue.com/>

4. <http://www.sephardicstudies.org/sofia.html>.

5. Йозеф Шулам, „Даниел Цион“.

http://www.netivyah.org.il/English%20Web/MidrashaArticles/rabbi_zion.html

6. Информацията е дадена от Рити Катц, сътрудник на Йозеф Шулам.

7. Борис Николов, из мемоарите му (в препис на В. Кръстев), включени в „Изгревът на Бялото братство“, т. 1 (съставител и редактор Вергилий Кръстев), София 1993 г. стр. 487

Моля Ваше Величество да се поставите в положение на хилядите бащи, майки и деца, които изпадат в черна неволя, без тяхното нещастие да е помогнало другиму. Не е ли казано в Евангелието: „С каквато мярка мериш, с такава ще ти се мери“! Тия положения не са в хармония с Божиите закони за добро, справедливост и разумност.

В името Божие глъжен съм да припомня на Ваше Величество Словото Божие, което имах честта да Ви препратя. Всеки трябва да се съобразява с това Слово, особено Ваше Величество, като глава на българския народ, за чиито съдбини отговаря пред Бога. Ако тия закони (*приетите от правителството – бел. ред.*) не се прилагат в действие, България ще стане проводница на Божията воля и в нея ще изгрее слънцето на мира за благото на цялото човечество. Амин.

Равин Даниел Цион

От Пет години под фашистки гнет,
София, 1945 г., 38–39 стр.

8. Борис Николов „Диамантите на евреите и скинията на Мойсея“ (в препис на В. Кръстев), в Изгрева на Бялото братство т. 1. (съст. и ред. Вергилий Кръстев), София, 1993 г. стр. 485–486. Борис Николов е присъствал на връщането на диамантите. Той интерпретира молбата на тримата евреи като молба за помощ и готовността на Петър Дънов да приеме на съхранение диамантите като знак, че взема българските евреи под своя закрила. Директорът на Историческия музей на евреите, г-н Владимир Пауновски в телефонен разговор каза на автора на статията, че той не знае за събитията, свързани с диамантите на софийската еврейска общност. Еврейската общност признава ролята, която Петър Дънов е изиграл за спасяването на българските евреи. В музея на еврейската история в София неговият портрет е окачен, със забележката, че той е повлиял върху решението на цар Борис III да отмени депортирането на евреите.

9. Даниел Цион, Пет години под фашистки гнет, София, 1945 г., 53 стр.

10. Методи Константинов, „Спасяването на евреите“ (в препис на В. Кръстев), из „Изгревът на Бялото братство“ т. IV (ред. Вергилий Кръстев), София, 1995 г., 534 стр.

11. Michael Bar-Zohar, Beyond Hitler's Grasp, Avon, MA, 1998, 128 стр.

12. Michael Bar-Zohar, Beyond Hitler's Grasp, p 128–130.

13. Копие е публикувано в Изгревът на Бялото братство, т. XXI (ред. Вергилий Кръстев), София, 2005, стр. 401.

14. Даниел Цион в реч пред радиостанция „Гласът на Израел“ на 14 септември 1952 г.

РАЗГОВОР НА БРАТ ДАНИЕЛ ЦИОН И БРАТ АЗРИЕЛ С УЧИТЕЛЯ

на 6 август 1940 г., 9 ч. сутринта

– **Моля, Учителю, дайте ни наставления как и върху какво да медитираме?**

– Медитирайте върху любовта. Човешката любов почва с добро и свършва със зло. Духовната любов почва със зло и свършва с добро. Медитация върху човешката и духовната любов по пет минути сутрин, на обяд и вечер.

Еврейският народ е бил в Ханаан, след това е бил в Египет. Излиза от там и пак отива в Ханаан. И там имаше между тях раздори; и пак бяха изпъдени от там, и пак живеят сега в материалния свят, т.е. в Египет. Какво трябва да правят сега? Трябва да почнат пак от началото.

Водата се пречиства по два начина: или чрез изпарение, или чрез филтриране. И човек трябва така да пречиства своята душа.

Човек, за да напредва, трябва да прави това, което прави едно дете, т.е. трябва да прави разни промени в себе си. Най-напред детето го увиват в пелени, после, като порасне малко, дават му малки грешки, после по-големи грехи и т.н. Така и човек трябва да остави старото и да вземе новото. Новото е винаги ново.

– **Майката на брат Азриел има язва на стомаха, за която някои се опасяват да не би да е рак.**

Учителя препоръчва следното:

– Ще се вземе 50 гр. чист зехтин, ще се вземе и чесън; ще се чука чесъна, ще се размеси със зехтина и ще се получи гъсто вещество, което ще се приема три пъти на ден – сутрин, на обяд и вечер, по една чаена лъжичка.

Човек може да напредва през вечерта и през деня. През вечерта трябва да има

повече светлина, иначе ще се спъва. През вечерта – значи при страданията, противоречията, невежеството – тогава той трябва да има повече светлина.

Съвременните хора търсят щастие то чрез материалистическото разбиране на живота, те казват: „Аз искам да бъда това!“ Всеки човек и всеки народ иска да бъде ръководител, той да диктува. Затова не могат да се разрешат въпросите.

Мойсей забрани на евреите да ядат зайци, за да не бъдат страхливи. Забрани им да ядат свине, за да не бъдат нечисти. Мойсей е бил винаги вегетарианец. Той искаше да научи евреите да бъдат вегетарианци.

Еврейският народ има 1/12 от Любовта. От 12-те сина на Якова само един имаше любов, това беше Йосиф. Трябваше повече синове да имат любов... Братята на Йосифа го продадоха и излъгаха баща си, че бил изяден от зверове. Затова те дойдоха в Египет – за да се разкрие лъжата.

Текстът се публикува за първи път!

Разговорът е стенографиран вероятно от брат Боян Боев, из архива на Крум Въжаров. Благодарим на Мария Митовска за това, че го предостави на списанието.

Ж. З.

Ако можете да приложите тия два закона – Любов към Бога и Любов към ближния, няма да има в света сила, която да може да ви се противи, няма да има мисъл, която да не ви се подчини и да не дойде да послужи за вашия идеал.

Учителя

Друидите - поглед към бъдещите 20 години

Филип Кар-Гом

На 14.02.1988г. – св. Валентин – бях поканен да оглавя Ордена на бардовете, оватите и друидите, основан от Нюин и негови колеги преди 24 години. Така че 2008 г. ни дава шанс да празнуваме 20 години на Ордена в настоящия му, нов цикъл, а също и да разгледаме какво сме постигнали през тези две десетилетия и върху какво можем да изберем да се фокусираме в десетилетията, които идват.

Въпреки че като духовни хора, които бягат от позите и високомерието, ние сме склонни да бъдем скромни и стеснителни, смятам, че след 20 години можем да си позволим и малко фанфари, така че нека погледнем какво сме успели да свършим през това време.

Накратко можем да кажем, че разширихме и задълбочихме не само Ордена, но и друидството само по себе си, като го направихме духовност, която има връзка с модерния свят и има стойност за него.

Когато аз се включих в Ордена през 1970 г., друидството беше едно от многото незначителни алтернативни духовни общества и наброявахме едва няколко десетки члена. Днес около 10 000 души са взели курса за степента „бард“¹ и се считат за членове. Друидството стои решително на първите места измежду духовните общества и движения, алтернативни на т.нар. „установени религии“.

Бърз поглед към списъка от публикации за друидството от 1988 г. насам е достатъчен, за да разкрие експлозията от интерес към темата през тези последни 20 години. Авторите на повечето от публикациите са членове на Ордена, който се разшири и стана привлекателен не само за радикали и ексцентрици, но също и за една категория хора, с която така често се злоупотребява – средният, ежедневен, т.нар. нормален човек!

¹ Bardic Grade

Но друидството като духовен път също се и задълбочи, и това стана възможно благодарение на индивидуалните крачки на всеки от нас по неговия собствен път. Някои от нас може би имат по-публичен профил от други, ние може да пишем книги, да изнасяме беседи или да се появяваме по радиото и телевизията, но всеки от нас според своята преданост, ентусиазъм и ангажираност помогна за изграждането

и очертаването на друидизма днес. В магичен смисъл, винаги, когато влизахме в свещените дъбрави – вътрешни или външни – и работехме в тях, ние помагахме за изграждане и израстване на традицията и аз мисля, че всички можем да се чувстваме заслужено горди с това.

Днес е възможно нашите деца да израснат с друидството като достъпна за тях духовност от самото начало на своя живот. Днес в друидските лагери има млади мъже и жени, които са идвали в тях през целият си живот и за които друидството е даденост – естествен източник на духовна и културна устойчивост, а също и път за духовно развитие, ако те някога пожелаят да го последват.

През последните двадесет години се чувствахме, че ние завършвахме работата по проект, започнат преди около век от стария водач Джордж Уотсън Макгрегър-Рейд, продължен от сина му Робърт и по-нататък развит в детайлите си от Нюин, след заминаването на Робърт. Разбира се, корените на този проект лежат във вдъхновението на древното минало, но Макгрегър-Рейд беше човекът, който създаде древния Орден и от който ние можем да проследяваме произхода си до днес.

В хода на тази работа ние успяхме да развием и обогатим ритуалите, които сме наследили. Разработихме курс за дистанционно обучение, който днес е достъпен на пет ези-

ка и това прави така възможно следването на този духовен път, както никога преди. Книгите „Друидски оракул на животните“² и „Друидски оракул на растенията“³ ни помогнаха да попълним някои аспекти на друидското знание, които не бяха достатъчно осветлени. В преработените по-нататък наши лекции⁴, надхвърляйки степенята „оват“⁵, успяхме да направим нещо подобно и за друидското знание за звездите⁶.

Благодарение на работата на Робърт Хюгън и на късмета на неговия исторически факултет в Бристол, отличен с престижното признание на Британската академия за изследвания специално за това, историята на съвременното друидство беше детайлно изследвана и обсъдена и смятам, че достигнахме до интересен момент. Пътят на Ордена бе развит достатъчно, така че ние да можем да насочим вниманието си навън, към нови цели. Вярно е, че все още ми предстои да прегледам лекциите за степенята „друид“⁷ през следващите години, че трябва да направим аудио-версии за степените „оват“ и „друид“, но по същество работата по развиване и разпространяване на учението на Ордена е завършена. Курсовете, лагерът и събиранията са добре уредени в момента. Историята на друидите беше изследвана и обсъдена задълбочено и предполагам – достатъчно. Наградата „Монт

Хемус“ поддържаше изследванията в тези насоки и отново ние сме добре представени там. Проектът за следващите три години вече стартира – за друидската етика, познания за билките и познания за дърветата⁸.

И така, какво трябва да правим? Накъде да насочим вниманието си?

Светът около нас ще се променя страхотно през следващите две десетилетия – в резултат на промените в климата, изчезващите видове и натиска на нарастващото население. Има хора, които не са сигурни, дали ще оцелеем като вид до края на века. В допълнение, колкото повече се доближаваме до 2012 г., става все по-вероятно да се засилва безпокойството по повод често, но неточно цитираната информация относно древни пророчества за кардинални промени около това време.

Ние не можем да бъдем сигурни какво ще се случи през тези десет години и след това, но изглежда доста ясно, че животът ще става по-стресов и по-труден за много хора. Аз напълно разбирам за какво става въпрос в случая и колко са огромни проблемите пред които е изправен светът, но моето разбиране има основания, които се надявам да изясня.

Колкото по-труден става животът, толкова по-вероятно е хората да реагират със страх, и ето защо е важно духовният светоглед да стане първостепенен. По-просто казано: ако мислиш, че „това“ е животът, и „това“ е заплашено, тогава ти ще се паникьосаш и може да не действаш по най-добрия начин. Ако мислиш, че „това“ се съдържа в една широка, дълбока, мистериозна вселена и контекст, тогава ти ще имаш различно виждане, което ще те направи по-способен да реагираш на промените и трудностите ефективно. В този смисъл клишето „Отношението е всичко“ е абсолютно вярно.

Психологът Виктор Франкъл⁹ написа очарователна книга, озаглавена „Човешкото търсене на смисъла“, в която описва опита си на оцелял от концентрационен лагер. В лагера той

² „Druid Animal Oracle“

³ „Druid Plant Oracle“

⁴ **gwersu** – друидски уроци (лекции), писания

⁵ Ovate grade

⁶ Druid star lore

⁷ „Druid Grade dwersu“

⁸ On Druids ethics, herblore and treelore

⁹ Frankl

забелязва как способността на човека да устоява на трудностите е пряко свързана със силата на вярата му, че животът има определен смисъл. Всяка религия или духовност, както и друидството, предлагат щастливото преживяване и мощното усещане, че нашият живот е нещо повече от сбор случайни събития без смисъл за Вселената.

Времената на кризи са също така и времена на възможности. Възможността, която ни се представя днес, е тази – **да бъдем в услуга, да сме ценни за тези около нас.** Това е, което аз се надявам да постигнем в идващите години. Нека ползваме друидството, за да укрепим на емоционално, интелектуално и духовно ниво, така че да се превърнем в източници на спокойствие, яснота и подкрепа за всички около нас.

През идващите месеци и години аз се надявам, че ние ще можем да развием – като индивиди, като Орден и като общност – пътища, по които ще можем да се подкрепяме и подпомагаме взаимно, така че все повече и повече да можем да действваме като опорни точки за свързване с Духа, точки на стабилност в един нестабилен свят.

Сега, позволете ми да ви предложа някои идеи относно това как да бъдем ценни за хората около нас:

Първо, съветвам ви да не се отдалечавате от центъра си, като се ангажирате прекомерно с детайлите на променящия се свят. Това не значи, че трябва да ги игнорираме или отхвърляме, но да черпим сили от дълбочината на спокойния Свещен извор¹, от извора на Awen и Nwyfre. Всеки ден можем да чуем депресиращи и тревожни новини по телевизията и радиото. В интерес на собствената ви уравновесеност, вие трябва да балансирате ефекта от тази информация, като се обръщате навътре, за да почерпите сила и спокойствие – в противен случай може да се почувствате дестабилизиращи и встрани от центъра си, и вашата способност да помагате на другите ще отслабне. Което ме доведе до:

Втората идея: грижете се за гъската, която снася златни яйца. Взех този образ от работата на Стивън Куви, понеже е много на място: златните яйца са нещата, които ви правят ценни за околните, а вие сте гъската. Ако не обръщате внимание на гъската, тя ще спре да снася златни яйца. И това не е просто егоистично мислене, това е много прагматично, понеже ако вие не сте в до-

бра форма, вашата способност да бъдете в услуга на други ще бъде накърнена. Ето тук духовната практика доказва своята стойност: медитация, упражнения за светлинното тяло, вътрешна работа в свещените дъбрави, структуриране на живота ни чрез осморната схема на фестивалите – всичко това помага да се запази гъската в добро здраве. И ако си спомняте, гъската символизираше способността да се действа едновременно във височина и в дълбочина. Това не е съвет човек да игнорира външните трудности и да се оттегля в своята вътрешна работа, а по-скоро препоръка за едно постоянно внимание към духовния живот.

Третата идея: приемане на несигурността. Човешките същества са по природа изследователи. Умовете ни постоянно генерират хипотези и прогнози за бъдещето, основани на миналия опит и на наличната информация. Те се стремят да се залепят за сигурността, но истината е, че ние живеем в един все по-несигурен свят. И ако е трудно да се знае какво ще донесе бъдещето във физическия свят, то колко по-трудно е да се каже това за духовния свят! Друидството е духовност, която е преднамерено агностична, в сравнение с теологията и космологията. Учението на друидите не дефинира природата на Божественото или на задгробния живот, което може да се окаже смущаващо за ума, търсещ сигурност, но е удовлетворяващо за Духа, който знае, че тази материя се простира отвъд границите на интелекта. Очевидната слабост на друидството – липсата на дефинирана теология – се превръща в негова силна страна.

Когато става въпрос за ежедневието в свят на стрес и тревоги, ако вие можете да приемете несигурността, ако приемете да „не знаете“ какво ще се случва с човечеството и света – така вие не само ще се разтоварите от тревожността, но също и ще се отворите към възможностите за вдъхновение и ентусиазъм, които в противен случай биха били недостъпни за вас. Емоционалният еквивалент на приемането на несигурността, на предаването в нейните ръце, е преходът от страх към доверие.

Четвъртата идея. Култивирането на Мистерията, на чувството за Свещеното почива

¹ Съществува легенда за „Well of Segais“ – свещен извор на Мъдростта. Awen и Nwyfre са елементи от древната магична традиция на Уелс, метафизични символи за мисълта (Awen) и действието (Nwyfre). (б. пр.)

точно на тази идея, която ще прозвучи познато на Друидите. Вдъхновението (Awen) идва само тогава, когато направим място за него в живота си. То е в тишината, в промеждутъците, в очакването, в „не-знаенето“, в зачитането на „другото“, за да имаме шанс да се свържем с нещо по-голямо от нашите скитащи мозъци и тревожни сърца.

Петата идея: Подхранване на петия нагон. Нашите инстинкти са мощни двигатели и причина за голяма част от нашата дейност или пък пасивност. Когато външните обстоятелства станат трудни, ние имаме склонност да „падаме“ към инстинктивно поведение. Класически пример е как общности от различни етнически групи живеят мирно рамо до рамо докато дойде война, при което изведнъж съседите започват битки помежду си. Традиционно говорим за четири нагона: хранене, борба, бягство и възпроизвеждане, но съществува и пети нагон, който аз наричам за краткост „вътрешен огън“ – стремежът на човека да помага, лекува, храни и защитава. Някои могат да видят в него майчинския инстинкт, пламъка на богинята Бригид¹. Имаме множество примери за хора, действащи по този начин в тежки обстоятелства. Работата на духовността е да ни помогне да подхраним този пети инстинкт – да разгорим този вътрешен огън.

И ето – вие сте организирали живота си така, че да имате достатъчно време, за да се грижите за себе си като за златна гъска, вие приемате несигурността, култивирате Мистерията, подхранвате вътрешния си огън и избягвате да бъдете дестабилизираны от прекалено фокусиране върху външна информация. Всичко това звучи така, като че сте твърде загрижени за себе си, но в действителност това са някои от начините да поддържате себе си свързани с Духа – с надеждата и оптимизма, че това ще ви помогне да се справите с нарастващата нестабилност, която може да ни заобикаля.

По този начин вие действате като една сила на добра воля в света, според вашите способности и обстоятелствата. Мисля, че е важно да се разбере, че просто правейки всичко гореописано е много вероятно да постигнете ефект – вие

ще мислите, чувствате и действате различно. Също е важно да се осъзнае, че повечето от бъркотиите, които си имаме като човечество, са възникнали поради нашата обсебеност от това да правим, вместо *да бъдем*². За да бъдем стойностни, превръщайки се в духовна опора или източник на подкрепа в света, не се изискват големи жестове или амбициозни проекти. Искате просто промяна на природата на нашето битие, неговото култивиране и разширяване.

Много от нас, въпреки всичко, могат да се почувстват призвани да действат – и за това желание аз ще препоръчам една последна стратегия: „разклащане на лодката“³. Ервин Ласло⁴, основател на Клуба на Будапеща, е специалист по теория на системите. В своята неотдавна излязла книга „Гледната точка на хаоса – светът пред кръстопътища“ той ползва теорията на хаоса, за да обясни как сме се озовали в това критично положение в историята си; той смята, че хората могат да разберат това по-добре от всеки друг път точно поради нестабилната ситуация в момента. Книгата му засяга редица детайли, но един пример може да опрости нещата: представете си, че сте на малка лодка в спокойно море. Ако станете и започнете да разклащате лодката, най-вероятно ще останете над водата. Представете си сега, че идва буря и лодката вече се люлее силно. Разклатете лодката и вие много лесно ще можете да я обърнете. Теорията на хаоса показва, че в нестабилни ситуации малки промени могат да водят до големи и абсолютно непредсказуеми резултати.

Надявам се тези идеи да са полезни.

Превод: Васил Василев

От cn., „Touchstone“, 2008.

¹ Brighid

² being

³ Rock the boat – прен. – създаване на опасно положение

⁴ Ervin Laszlo

Упражнения от Учителя

Продължение от 13 страница

Божествено съзнание“

○ Всяка вечер, преди да легнете, застанете прав и се свържете с великата светлина на Божия Дух, и кажете: *В името на Абсолютната справедливост признавам погрешките си и съм готов да ги изправя.* Никакво извинение, никакво отлагане. Погрешките се изправят, а не се прощават. Когато обещавете да направите някакво добро, изпълнете го без страх. Ама последствията щели да бъдат лоши. По-добре да сгрешите, отколкото да се върнете назад... Щом си дал обещание да направиш някакво добро, не трябва да се отмяташ. Погрешно да е обещанието, ще го изпълниш. Бъдете смели и решителни. По никоя начин не можете да избегнете кармическите последствия. За да придобиете смелост и решителност, започнете от малките опити, за които са нужни малки знания. Не се стремете към големите опити, защото не сте готови за тях, нямате още нужните знания. **т. „Допирни точки в природата“, (МОК, 1922–23), б. „Единство на съзнанието“**

○ Сега аз искам от вас следното нещо: Да бъдете искрени към себе си, към своята душа. Всяка сутрин, в продължение на две седмици, със ставането си още, задайте си въпроса: *Искрен ли съм спрямо душата си? Готов ли съм през целия ден да извърша всичко онова, което душата ми желае и нашенва? И ако сгреша нещо, готов ли съм, без да се оправдавам, да се извиня пред нея, да кажа истината, както е в действителност?* Значи щом направите някаква погрешка, нито я намалявайте, нито я увеличавайте, но констатирайте я пред душата си, както е, както и природата я е констатирала. Тази искреност спрямо душата ви е необходимо условие за развиване и пробуждане на съзнанието ви, да схващате нещата правилно, без никакво увеличаване или намаляване. Под думата „душа“ разбирам Божественото начало в човека, висшата му проява на физическия свят. **т. „Двата пътя“, (МОК, 1922), б. „Закон за енергиите“**

○ Всяка вечер като си лягате, ще употребите десет-петнадесет минути, за да си дадете отчет за постъпките си през целия ден. Това ще правите безпристрастно. Ще видите кое е лошо, за да го избегнете на другия ден. На другия ден ще се помолите: *Помогни ми,*

Боже, да избегна лошите постъпки и да изпълня добрите, които съм пропуснал предния ден! Ще разглеждате живота си така, както един художник своята картина, без да се самоосъждаме... Тези упражнения ще уякчават добрата ви воля. **т. „Великата майка“, (1917–20) б. „Призваха Исуса“**

○ Дишайте съзнателно и с Любов. Като станете от сън, преди да започнете каквато и да е работа, направете няколко дълбоки вдишки. Дишането помага за оформяне на човешкия характер. Правилното дишане усилва светлината на ума и топлината на сърцето. Правилното дишане прави лицето красиво. Ако човек не диша правилно, кожата на лицето и на ръцете му преждевременно се набръчква. **т. „Божествен и човешки свят“, (СБ, 1940), б. „Законали на дишането“**

○ За всяка една нова мисъл, която прониква в ума ви, да се радвате. Да си имате едно тефтерче и като си записвате новите мисли, ще видите, доколко вашите мисли са оригинални. Ако някой път една оригинална мисъл дойде в ума ви, не я пренебрегвайте, тя е много важна. Тази мисъл, която прониква във вашия ум, в никоя книга не може да се намери. Това, което не може да се намери, е ценното. Всичко това, което минава през вашите умове, някои будни умове са го направили. Не трябва да мислите, че всичко е написано. Много малко е написано. Хиляди и хиляди неща има, които не са написани. А ненаписаното го пишете вие за самите вас. **т. „Вътрешният господар“, (ООК, 1939–40), б. „Обичайте и ценете“**

○ В продължение на една седмица правете наблюдения върху себе си, да видите, каква е първата мисъл, която дохожда в ума ви веднага след пробуждането ви от сън. Ще бъдете искрени и каквато мисъл влезе в главата ви, ще я отбелязвате. Например, макар и вегетарианци, на някой от вас може да мине мисълта за печена кокошка – ще си отбележите; може някой да се усъмни в пътя, по който върви – пак ще отбележи мисълта си; друг може да помисли, как да спечели повече пари и т.н. Каквато и да бъде първата ви мисъл – добра или лоша, ще я отбелязвате в тетрадката си. Ако се случи да минават през ума ви само добри мисли, толкова по-добре за вас. Това значи, че пътувате през добра местност в умствения свят. **т. „Трите живота“, (ООК, 1922), б. „Мечешкият капан“**

ПАНЕВРИТМИЯТА В ЧУЖБИНА

Д-р Светла Балтова

Пътувам за Германия, за поредния семинар по Паневритмия, и си спомням първото си пътуване.

2000 година, Ланд ен Босх – сърцето на антропо-софската общност в Холандия. Участниците са хора, изучавали десетилетия духовната наука на Рудолф Щайнер. Добронамерени, любезни, по лицата чета симпатия, примесена с лек скепсис: „Какво ли може да гоиде от една балканска страна?“ Започвам с теоретичните обяснения върху човека-микрокосмос и връзката му с макрокосмичния свят. Зазвучава музиката, която оказва незабавно магическото си въздействие. Разучаваме първите упражнения. Практиката се редува с обяснения за съдържанието и смисъла на движенията. Изумлението нараства, скепсисът не се вижда никакъв. Засипана съм с град от въпроси: „Кога е гадено всичко това и къде?“ „В началото на 20 век, в България.“ „Защо ние нищо не знаем?“ Свивам рамене: „Не знам, България е малка страна.“ „Кой е Петър Дънов? Какво е знаел за г-р Щайнер? Били ли са във връзка?“ Разказвам за Учителя. „Не, физически никога не са се срещали, но има духовна връзка между всички учители и духовни посветени“ – това, разбира се, го знаят. Възрастен мъж се приближава до мен, десетилетия е изучавал духовната наука. „Откъде знаете всичко това? Това знание не е достъпно за всеки. То е разкрито в лекциите на г-р Щайнер, но те са разбираеми за по-тесен кръг хора.“ „Достъпно е. У нас беседите и лекциите на Петър Дънов вече могат да се намерят навсякъде. Аз не съм специален човек, просто съм чела.“ Замислено гледа снимката на Учителя и си купува няколкото брошури с лекции, преведени на английски, разбира се и учебника по Паневритмия. След 2 месеца 12 души от Холандия се качват на Рила за летния събор. За няколко от тях това е начало на нов етап в живота.

Седем години оттогава, всяка година изнасям семинар или курс по Паневритмия в някоя от централно-европейските страни и се усмихвам на повтарящата се реакция на хората там – от съдържаната учтивост до изумлението, породено от преживяната магия на Паневритмията, която разчупва презградите – културни, социални, психологически. В края на срещите ни лицата на хората излъчват младост и доброта, групата танцуващи се е превърнала в едно малко общество, в

което се дискутират и личните, и световните проблеми. Загрижени са за екологията, отчуждаването, негативите на глобализацията, за новите деца. Радостно и тихо седя в някое ъгълче като част от кръга и слушам. В разговорите често се намесва България. Новото откритие. Последният път една интелигентна жена от Австрия ме попита: „Разкажи ми за там, където живееш.“ „За България?“ „Не ми казвай България, защото това нищо не ми говори.“ „Нали знаеш Дунава?“ – питам. Смешен въпрос за една австрийка. „Е, той е нашата северна граница.“ Очите ѝ се разширяват: „Толкова близо?“ Смея се. И друг път ми се е случвало.

Мисля си за първите учителки по Паневритмия, които са я изнесли извън пределите на страната: Анина Бертоли, Ярмила Ментцлова, Ернестина Сталева. Също и за онези, по-напреднали и по-възрастни преподавателки, от които съм се учила – Ина Дойнова, Мария Митовска, които продължават да разпространяват този магически танц и в чужбина.

Анина Бертоли е от италиански произход. Когато идва в България, Алфиеро Бертоли е млад човек, решил да посети Индия, за да постигне духовно знание и посвещение. В България среща жената, за която е мечтал, а в лицето на Петър Дънов намира своя духовен учител. Остава, като един от най-преданите ученици. Той е и един от съ-основателите на комуната в „Изгрева“. От брака му се ражда гъщеря Анина. Тя също тръгва по духовния път на своя баща. След идването на комунистическия режим емигрира във Франция.

Описват Анина Бертоли като човек с дълбока душевност и завладяваща изящност, много деликатна и съдържана, но с вътрешна твърдост и духовна сила. Тя разпространява учението на Петър Дънов и Паневритмията във Франция, като създава свой духовен кръг в Париж. Издава списанието „Лю грен дьо бле“ („Житно зърно“).

Ярмила Ментцлова е от чешки произход, но е родена в България. През 1938 г. заминава във Франция да учи танци и специализира като хореограф. Последователка е на Айсидора Дънкан и на нейната школа за така наречения „свободен танц“. През 1943 г. се връща в България и е заведена на Изгрева, където през 1944 г. се запозна-

Паневритмия в Братислава, 2007 г.

ва лично с Учителя. През 1955 г. Ярмила емигрира във Франция, където организира курсове по Паневритмия в Париж и летни курсове в подножието на Алпите. През 1984 г. издава ръководство по Паневритмия на френски език. До смъртта си работи заедно със семейство Гобо, които и до днес преподават Паневритмия така, както са били обучавани от нея, в своя дом в подножието на Алпите. Жан-Луи и Арлет Гобо са скъпи гости на Бялото Братство всяко лято в последните години. Те са сътрудничили и на Анина Бертоли и са посветили живота си на разпространяване на Паневритмията и учението на Бялото Братство. В Париж за разпространение на Паневритмията заедно с Ярмила е работела и Мария Христова.

В Съединените Щати Паневритмията „прелита“ с Ернестина Сталева, която се преселва там скоро след смяната на властта през 1944 г. Ернестина превежда беседи, преподава Паневритмия, създава група в Масачузетс, в последните години с нея работи Антоанета Крушевска – издава ръководство по Паневритмия през 2004 г. Друга дългогодишна преподавателка бе Виола Бауман. Тя заминава през четиридесетте години за Франция, където се запознава с Михаил Иванов, последовател на Учителя, който вече е създал там своето духовно общество „Всемирно бяло братство“. В началото тя е много впечатлена от него, но бързо се разочарова и заминава за Америка, където се омъжва и остава до края на живота си, посещавайки България неколkokратно. След смъртта на съпруга си тази необикновено красива и музикална жена се отдава на преподаване на Паневритмия и през 1982 г. издава ръководство по Паневритмия на английски. По-късно ще бъдат издадени още три: от Ардела Натанаел, настояща преподавателка по Паневритмия, от Дейвид

Лоримър и от Антоанета Крушевска, която преподава в Ню Йорк.

В последните две десетилетия Паневритмията се разпространява все повече в САЩ благодарение на ентузиазиранията работа на няколко преподаватели и лектори като Ардела Натанаел и Филис Торп, Сананджелин, която е създава център във Вирджиния, Антоанета Крушевска и др. Ардела и Филис работят в тясно сътрудничество с Мария Митовска и Георги Петков от България, които са посветили живота си на разпространение на Учението на Петър Дънов и на Паневритмията в чужбина. Гостували са многократно като лектори и учители по Паневритмия в десетки страни по света,

поддържат вече десетки години връзки с приятелите на Паневритмията в чужбина и имат огромна заслуга за опазването на първоначалната чистота в преподаването ѝ.

Сега в САЩ има мрежа от групи по Паневритмия: в Калифорния – Сан Франциско, Лос Анжелес, Паоло Алто; в Индиана, Мисури – Сент Луис, Монтана, Ню Хемпшир, Ню Мексико, Оклахома, Тенеси, Аризона, Вирджиния, Илинойс – Чикаго, Тексас, Уисконсин, Онтарио, Арканзас, три групи в Ню Йорк.

В малко известната Коста Рика има група, състояща се от около 60 човека, чийто гост наскоро беше цигуларката Йоанна Стратева.

Между 1980 и 1987 в България многократно идва Филип Кар-Гом, писател, психолог, човек на духа, който от 1988 оглавява Ордена на бардовете, оватите и друидите – една от най-многобройните друидски групи в света. Запленен е от духовността на България, от Рила, Паневритмията, от идеите на Братството, от духовното излъчване на Борис Николов – ръководител на Братството по това време. Филип Кар-Гом допринася много за разпространението на Паневритмията в англезичния свят, като в онези години води в България много хора; трима от тях и до сега са свързани с Паневритмията и Бялото братство, и са чести гости в страната ни. Дейвид Лоримър е писател, общественик, директор на няколко международни духовни организации, който издава три книги, посветени на Учителя и неговото дело, едната от които е „The circle of sacred dance“ – ръководство по Паневритмия. Ардела Натанаел, след като се преселва в Калифорния, създава мрежата, за която споменах, през 1992 г. издава и учебник по Паневритмия. Дейността ѝ се прехвърля в Южна Америка и Европа. Даниел Кар-Гом също свързва живота си с България. Няколко години организира група-

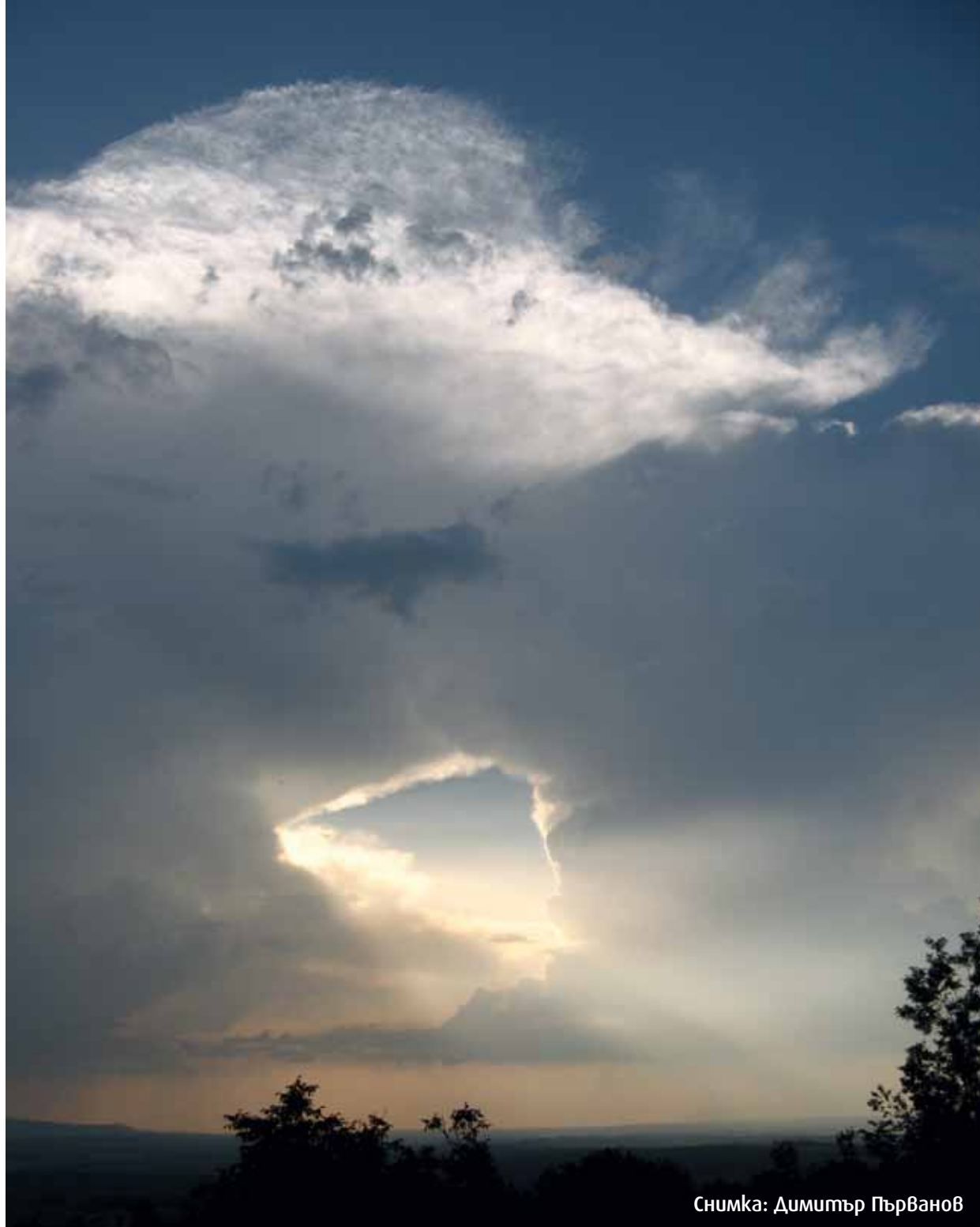

Паневрития в Германия, 2006 г., Великден, изгрев слънце

Урок по Паневрития в Швейцария, в древно келтско светилище, 22.06.2008 г.

Снимка: Димитър Първанов

МЕЖДУ НЕБЕТО И ЗЕМЯТА

Разсърдено, небето се разплака,
зарони бели, бисерни сълзи.
Земята търпеливо го изчака
Тъгата си докрай да изрази.

Усмивката му – слънцето златисто –
след кратката му изповед изгря

и стана детски Весело и чисто,
зарадвано, че някой го разбра.

В такива мигове на откровение
между небето и земята малка
импулси слизат в нас на вдъхновение,
тъй както слеза и дъждовна капка.

Силвия Шишкова

та по Паневритмия в Лондон и популяризира лекциите на Учителя, за известно време издава английската версия на списание „Житно зърно“ – „Grain of wheat“, с подкрепата на Дейвид Лоримър. В началото на осемдесетте години в България идва няколко пъти и Алисън Браун, която създава своя група по Паневритмия в Глазгоу, Шотландия.

В бившия Съветски съюз Паневритмията е пренесена вероятно от Леон Москона, по онова време преподавател на Учителя, писател, духовно-търсещ, който през 1974 г. е в Москва и създава група по Паневритмия. През следващата 1975 г. много от членовете ѝ идват в България. Между тях са семейството музиканти Роза Пронина и Миша Папуш, които ентусиазирано разпространяват музиката и словото на Учителя, Елена Острова, която превежда множество беседи, Михаил Левин, астролог. Михаил и Гая Левини създават духовна група, която продължава да работи с Паневритмията и идват почти всяко лято в България. В Москва Паневритмия се играе на 2 места, групи има и в Рига.

Йо Хазен от Белгия, който е идвал неколkokратно в България и има влияние върху няколко духовни групи, преподава не само в собствената си страна, но е имал курсове и в Япония. Той превежда текста на Паневритмията на нидерландски.

През 1994 г. на Рила идва австралийската астроложка и писателка Барбара МакДъгал, която след завръщането си прави курсове по Паневритмия в Куинсланд.

В последните години ръководството по Паневритмия беше издадено на португалски, италиански и немски езици поради интерес към танца в съответните страни.

Във връзка с разпространението на Паневритмията в чужбина се открояват и имената на Йоанна Стратева и Ина Дойнова. Ина е преподавателка, позната във всяко кътче на България, надарена с музикална и певческа дарба. Цигулката на Йоанна е предизвиквала сълзи и възторг на много духовни срещи и фестивали по цял свят. Двете – заедно и поотделно – разпространяват вече три десетилетия Паневритмията в САЩ, Коста Рика, на Балканите, в скандинавските страни, в Англия, Франция... В последните години Ина Дойнова е обучавала групи в Охрид и Скопие, чиито членове идват всяко лято на Рила. Йоанна ежегодно е любим гост на няколко групи в чужбина, нейният запис на Паневритмията е обичан от всички, изучаващи този танц. През 2008 г. тя беше гост на Духовното общество „Идеал“ в Канада, където изнесе концерти с творби на Учителя, както и в Индия, и в Рига.

Това изброяване, разбира се, не е изчерпателно. Извън него неизбежно ще останат някои хора и центро-

ве, свързани с Паневритмията. Не бива да пропуснем обаче дейността на Михаил Иванов и създаденото от него във Франция духовно общество „Всемирно Бяло братство“. Основано през 1937, то има на петте континента клонове и групи, в които се играе Паневритмия. Най-големите групи извън Франция са в Канада, Испания, Италия, Швейцария. Клонове има в Япония и Африка. Когато Михаил Иванов напуска България, е съществувала само първата част на Паневритмията. Учителя е добавил впоследствие „Слънчеви лъчи“ и „Пентаграм“, които и досега не се изучават и танцуват в групите на „Всемирно бяло братство“. Затова пак хора от тези групи идват с жар и ентузиазъм на Рила, където могат да практикуват Паневритмия в нейния завършен вид.

Отново пътувам. Връщам се в България след последния курс в Братислава. В красотата на танца този път срещнах сродни славянски души. Словаците като че ли възплъщават едни от най-добрите отличителни черти на славянството – мекота, дружелюбност. Паневритмията хареса на малката група евритмисти. Те също знаят, че сърцето на Новата култура на човечеството ще бъдат славяните. Дали няма да видят в Паневритмията осезаем знак за това?

Берн, Швейцария. Футболното световно първенство е в разгара си. И сред неговата шумотевица една групичка от дванадесет души е намерила пространство на хармония и мир на мястото на древно келтско светилище, почти извън града. Мястото е близо до католически храм и трябва да се иска разрешение да се учи и танцува Паневритмия там. Разрешението е дадено. Хората, събрани на това място, принадлежат към различни духовни течения и религии. Музикантката, която смайващо бързо усвои мелодиите на Паневритмията на кларинет, е от еврейски произход и излъчва древната красота на семитските народи. Събрали сме се да отбележим лятното слънцестоеие с упражнения от слънчевия танц – Паневритмията. За пръв път чувам изпълнение на Паневритмията на кларинет и кожата ми настръхва от нещо древно и дълбоко, което усещам също за пръв път в нейните мелодии. Хората бързо научават упражненията. Според Учителя задължително трябва да се изиграват първите дванадесет упражнения. След тях съм включила трите централни, които са сърцевината на Паневритмията. Словото на Учителя, знанието, разкрито в лекциите му, отново допълва изпълненията.

„Че и ний сме дали нещо на света...“ Думите изплуват в ума ми, мисля си за делото, словото, музиката, дадени от един велик дух, избрал да се роди в България, за да можем отново да ги произнесем.

Малките училища – алтернатива на училищата-гиганти

Татяна ВАНЧЕВА

И до днес в България много разпространени са училищата-гиганти, които по различни причини са неефективни и изразяват философията на едно отминало време, когато формалната дисциплина и казарменият ред са главни принципи на управление на учебните заведения, където отделният човек е безлична единица от добре смазана тоталитарно организирана машина. Масата е движещият фактор и затова училището от този вид е конвейър за създаване на стандартен продукт – хора без собствено лице, научени да се подчиняват безпрекословно на системата. Ефективността се измерва със степента на постигната уравниловка и с количествени показатели – колкото повече продукция (обучаеми) се обработва в един момент, толкова по висок резултат е постигнат.

Либералната демокрация, която е движещата сила на днешна Европа, се отличава с разбирането за човека като свободно същество, което чрез образованието трябва най-пълно да се научи да изразява неповторимата си вътрешна същност и да изяви твореца в себе си. Свободни и самостоятелни личности се създават в демократична обстановка, където вниманието е насочено към развиване на индивидуалните таланти на всеки ученик. За постигането на тази цел е нужна обстановка, в която всеки поотделно да бъде забелязван и открит от групата, а участието в групата е доброволно и вътрешно мотивирано.

Ефективното училище е преди всичко обозрим колектив, където учители и ученици могат да се опознаят добре и да съз-

дават помежду си неформални отношения на базата на високо ниво на комуникация. Ефективното училище трябва да бъде неоглямо по следните причини.

Атмосферата в училище е благоприятна за обучение, когато създава уют, доверие, спокойствие, а те са резултат от усещането за защитеност и предвидимост. Тези фактори намаляват до минимум нивото на стрес, който предизвикват огромните училища с 1000 и повече ученици, където струпването на едно място на много хора провокира в поведението им психологията на тълпата, на подражанието, а стресът от прекалената натовареност от гъстотата на учащите се води или до агресия, или до потиснатост и нежелание да се посещава училище. Респективно това се отнася и до учителите, които са също под влияние на стреса и понасят в най-голяма степен негативите на неовладяната агресия, чувстввайки се не по-малко дезориентирани от самите ученици, както и чувстввайки вина за невъзможността да овладеят ситуацията, в която работят.

От друга страна компактен колектив от учители и ученици е много по-мобилен и гъвкав по отношение на всякакви промени и нововъведения, много по-бързо и единно реагира на специфичните нужди на обучаваните. Много по-лесно се локализируют проблемите и има по-благоприятни условия за тяхното отстраняване.

Друг показател, доказващ предимството на по-малките училища е, че много по-естествено се създава у обучаваните, както и у учителите (което е не по-малко важно),

чувство за принадлежност към институцията, когато тя може да бъде обхваната в конкретни лица и конкретно пространство. Така училището би се превърнало в едно разширено понятие за дом и семейство, каквото то в действителност трябва да бъде, и би отпаднало недоверието към него, защото източникът на недоверие е в липсата на взаимно познаване на отделните страни в процеса. За самите родители училището ще бъде свързано с конкретни имена, а не с абстрактни фигури, които предизвикват единствено враждебност.

Повишеното чувство за принадлежност води до повишено чувство за отговорност, желание за адаптация към средата и съпричастност в решаване на конкретни задачи, възникващи в хода на работа на училището. Гражданско съзнание се гради преди всичко с възпитаване на ангажираност към групи, които са реално опознаваеми. Безотговорността се заражда там, където има неразличимост на границите и конкретното преминава в абстрактно, защото човек не може да бъде отговорен изобщо и спрямо неща, които не чувства пряко свързани с него.

В компактният колектив по естествен път се налагат по-човечни, личностни взаимоотношения, за сметка на административните, формални отношения в големи колективи. Изчезва чувството за изгубеност, което е неминуемо в едно голямо училище, където и учители, и ученици се срещат сякаш случайно, прикривайки личността си зад фиксираните роли.

Принципът на подбор на преподаватели в ефектното училище е не само според нивото на професионализъм, но и според съпричастността им към основната политика и стратегия на училището, защото това осигурява база за съгласие, единство и реално прилагане на единни педагогически изисквания, без да бъде ограничаващо. По този начин самото училище създава свое неповторимо лице, което го прави разпознаваемо сред множество други и увеличава шансовете му на пазара на предлагано обучение. Не е за пренебрегване положителното въздействие на такъв тип подбор върху микроклимата

в учителската среда, водещо до намаляване на възможността за разногласия и конфликти. Като цяло се създава устойчивост във функциониране на системата и високо ниво на доверие към институцията.

Ролята на директора в най-голяма степен е тази на обединител и център; той фокусира усилията на всички – обучавани и учители. Ролята му е подобна на тази, която има бащата в семейството. Той е официално упълномощен да упражнява власт и да поема отговорност за всичко, което се случва, защото негов приоритет е да има визия за бъдещето и поглед върху цялостната работа. Учителите като цяло са негови равнопоставени партньори в осъществяване на политиката и програмата на училището, те са посредниците, които стоят по-близо до учениците и трябва гъвкаво да прилагат изискванията на закона, омокотвайки неговата строгост. Те се явяват обобщен израз на женския принцип. Само директорът на малко училище има възможност да опознае характера на всички, с които работи и да взема решение с максимално ниво на информираност за нуждите на колектива.

Контролът на резултатите от обучението и възпитанието е колкото формален, толкова и неформален в малкото училище, но преди всичко е значително улеснен, а размишването на отговорност намалява. По-лесно е да бъдат установени грешки, пропуски и нарушения и да бъде потърсена отговорност.

Критерий за ефективността на училището, освен успеваемостта по отделните предмети, е степента на хуманност и доверие в отношенията между учители и ученици, а също цялостното личностно израстване на учениците и съпричастност към колектива, към който принадлежат.

Компактното училище би улеснило и самите родители в общуването им с институцията, би дало възможност да опознаят отблизо нуждите на училището и би ги мотивирало да дадат своя принос в подобряване на училищната среда.

Имат ли почва в България такъв тип училища?

На пръв поглед идеята изглежда трудно осъществима, имайки предвид високата концентрация на население предимно в големите градове, което изисква училища с по-висок капацитет, т.е. голям брой ученици, имайки предвид и сегашната политика в образованието, която дава приоритет на огромните училища, поставяйки ги в по-изгодна позиция при ползване на субсидии.

От друга страна, наболеният въпрос за качеството на образованието не може да бъде решен адекватно, ако се подхожда количествено. Качеството е резултат от създаване преди всичко на добра психологическа среда, а най-подходяща е близката до дома обстановка на малките училища.

Училището по време на българското Възраждане е священо място, чийто праг се пристъпва с трепет, защото е интимна среда, инкубатор за разцъфтяване на най-съкровени идеали, вложени в българската душа. Това най-ценно условие днешните училища не

могат да предоставят – в тях сакралното се превръща в профанно, защото техният шум изсмуква тишината, която е условие за връзка с вътрешния свят на детето. В шума може да бъде чуто само агресивният, затова огромните училища стимулират агресията, която може да се предотврати единствено с повече внимание към вътрешното послание на всяко едно дете, като му се предостави тишината и времето за пълноценно общуване, от които има нужда.

Малките училища са алтернатива и необходимост, налагана от изискванията на съвременността. Те са формата, в която най-пълноценно и плавно може да се осъществява образователната реформа, създавайки поле за творческа инициатива на родители, учители и ученици, реформа отдолу нагоре, алтернатива на централизираните реформи отгоре надолу, които в голяма степен напомнят диктата от едно отминало време.

ВСЕМИРНОТО БЯЛО БРАТСТВО

Еужен Релжис

Из „Непознатата България“

Румънският писател интелектуалец Еужен Релжис през 1932 г. провежда международна анкета, отразяваща антимилитаристичните и пацифистски настроения на интелектуалците от Европа и света. От 155 участници в анкетата шестима са българи – толстоисти-вегетарианци и от Бялото братство: Стефан Андрейчин, Йордан Ковачев, Жени Божилова-Патева, Янко Тодоров, Учителя Петър Дънов, Петър Пампоров. В настоящия брой на списанието помещаваме откъс от книгата му „Непознатата България“.

Когато тръгнах, слънцето беше в най-високата си точка на небето, сърцето ми сияеше, всеопрощаващо. От банкерския квартал трамваят ни откара към края на града: нови блокове между къщички, сякаш допуснати около тях като бедни роднини. След това тръгнах пеша, по разбити улици без тротоари; прахта изглеждаше като да е разсипана с чували из най-причудливи места и тропици. Но една градинка с маргарити и ружу ме прие с градската си скромност – пак обягът ни събра (там беше и съпругата на Пюдюлев, и майка ѝ) около една трапеза, която със сигурност беше вегетари-

анска, над която властваше добронамереност и онова завладяващо евангелистко братство: „Вземи и се нагости, пътнико!“... Бих се позабавил и във варосаната стаичка, облагородена от един шкаф, пълен с брошури. До прозореца – една маса с дълго изучавани томове. Позлатено заглавие на ръба на подвързията: „Несъпротивата в Индия“. Писмо на английски: „War Resisters International“, също така и едно пожълтяло листо, довяно от вятъра, търкаляло се през далечни страни и морета, и поставено като едно свидетелство на човешката солидарност.

Но други срещи ме тласкат към града. Подюлев ми показва, в близост до жилището си, убежището на Петър Дънов – един непосветен свещеник, наставник на тъй нареченото „Всемирното бяло братство“. Формиrowания от този тип, основаващи се на етико-религиозни вярвания, а не на църковни догми, са често явление в България. Толстоизмът намира там многобройни привърженици, а някои от общностите се развиват в посока мистицизъм и окултизъм. Без да го уличавам обаче в магии, в суеверни практики! Спиритуалните форми са непостоянни, както завесите около няколкото идеи за света. Последователите идват да слушат беседите на Петър Дънов, както старите вярващи идват в пещерите на проците. Писанията му (диктувани или стенографирани) се разпространяват; в Бургас една сбирка на есперанто „Нова Културo“ е посветена само на учението на Дънов. Един гимназиален учител, П. Пампоров (който отсъстваше тогава от София, тъй като беше заминал за Франция като доброволец на „Гражданските служби“, да помогне с труда си за възстановяването на село Lagarde в района на Montauban, пострадало от големите наводнения), в едно

писмо накратко ми обясни принципите на „Бялото братство“. То включва християнството в чистия му вид в едно обществено-културно движение: „Основният закон е всемирната любов. Любовта дава живот. Науката за живота, мъдростта, е вторият принцип. Науката дава светлина. Третият принцип на живота се заключава в истината. Истината носи свобода.“... „Светлината, душата (топлината) и силата са носители на науката, братството и свободата. Мир, правда, чистота! Мир между народите, правда между класите, чистота между индивидите ... Мир и радост, основаващи се на истината. Правда и светлина, основаващи се на обединението на човечеството. Духовна и физическа чистота, основаваща се на всеобщата любов – на хората и животните. Всемирна любов“...

Органичната концепция за човечеството (потвърдена и от биолозите) е разширена: слънчевата система е един организъм. Хората са просто и те деца на Слънцето, а естествена им храна – семена, плодове, зеленчуци – представлява „кондензирани слънчеви лъчи“... Мистицизъм? Ако Божествената любов на смирените е идентична в основата си със всемирната светла любов на рационалиста, защо да я наричаме мистична, отклонявайки се към ироничното отношение на „учените“? Аргументите на тази „мистична“ любов са по-достъпни за народа във време, когато престижът на науката е накърнен поради факта, че всяко нейно откритие се открадва от верните служители на войната.

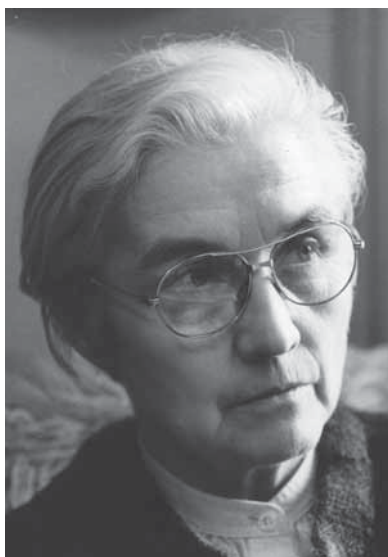
Петър Дънов, отговаряйки и той на моята анкета за мира, ми даде един пример за мистична логика, по-достовирен от дървените и засукани обяснения на юристите от Лигата на нациите: „Понеже любовта е основата на Божия свят и човечеството представлява органи на Божието проявление на земята, следва, че тези органи нямат никакво право да воюват помежду си. Всеки народ, който води война срещу друг, трябва да бъде отстранен от този организъм. Историята ни казва, че всички народи, които започват война, губят. Асиро-вавилонците например ... Любовта от Бога е нещо повече от Пацифисткия интернационал. Хората на новата култура ще живеят според божествената любов“...

По течението на времената

Маргарете Хайнрих

Маргарете Хайнрих и съпругът ѝ са членове на немското антропософско общество. Г-н Хайнрих е служел в „Christengemeinschaft“ в Берлин в описваните години. В книгата си „В потока на времената“, Берлин, 2007 г. М. Хайнрих посвещава една глава на пътуванията на семейството в България и срещите с антропософи и представители на Бялото братство. Семейство Хайнрих е идвало неколkokратно в България заедно с двете си деца, в началото на 70-те години на 20. в. Спомените ѝ отразяват действителността в тоталитарна България. Някои от тези спомени може би са повлияни от потока на времето и остават загадка и за по-възрастни членове на братството, чието мнение поискахме. Такова е наличието на тайнствения граф, живеещ около Смолян. Дали зад този образ се крие личността на Петър Пампоров, владеещ перфектно немски език, както е описано? Кой е посрещнал семейството на Рила с хляб и вино? И кога е изпълняван с целувка известния иначе кръгов ритуал? Може би някои от читателите на списанието могат да хвърлят повече светлина по тези въпроси. Може би някой ще си спомни за срещата с тези мили и фини хора. Може би други ще се разпознаят на снимката от Айтос, на която Маргарете Хайнрих пее в братска група. Очакваме да ни пишете.

Г-жа М. Хайнрих 1990 г.

Дали беше случайност, че ни посети един български студент, който помоли чрез него да изпратим на някакъв инженер Даскалов от Стара Загора някоя от книгите на Щайнер, за да я преведе на български? Този чужденец беше издирил в телефонната книга адреса на „Християнската общност“ (Christengemeinschaft) и ни осведоми, че принадлежал към едно тайно духовно

общество – „Бялото братство“ и че техният Учител е казал за Щайнер, че той трябва да християнизира с новата мисъл естествените науки, за да стане възможна по-добрата връзка между Изтока и Запада. Не познавахме никакъв Даскалов и се питахме какво от тази история е истина и какво фантазия? А може би зад всичко това стои ЩАЗИ? Е, все едно, тя е информирана за нас и човекът може да получи от нас една книга. С големи благодарности той ни подарява своята картина „Ангелът в мрака“, казва, че следва в Берлин живопис и скоро ще ни посети отново. Чакахме, но той не дойде никога вече.

Хм, но нали и една приятелка ни беше разказвала за някой си Дънов и ни беше дала дори адреса на един човек, живеещ близо до Смолян, един „граф“, принадлежащ към тази секта? Намираме Смолян на атла-

са и решаваме, със зашит в ръкава на якето адрес на „графа“, да се запознаем по-отблизо с тази работа и да задоволим глада си за пътешествия.

България е един съвсем различен свят. Фасадите на къщите са сиви, еднообразни, изглеждат затворени и по ниските църкви, изградени от дебели камъни и с тесни прозорчета разбираме, че хората столетия са опазвали вярата си от мюсюлманските окупатори. Усещаме присъствието на ранното християнство, което се е изживявало като духовна вяра, а не като политическа религия, преди Римската църква. Оттук преди около 600 години богомилите са тръгнали към южните части на Европа, за да вдъхновят теченията на катарите, албигойците, валдензерите и други ереси.

Мнозина, с които говорихме, разглеждат живота си като път. Не само

образованите хора, които търсехме. Това държание е в основата на народа и се изразява по един много човечен начин. И аз се питах: Какво още лежи скрито в славянството и какво още можем да очакваме?

Търсенето на тайнствения граф ни създаде трудности, но накрая го намерихме в околностите на Смолян, в една бедна къщичка. Вече знаехме, че цялата собственост на благородническите фамилии на Изток е отнета, но такава беднотия още не бяхме срещали. На чудесен немски той ни обяснява, че графинята – една белокоса жена – е вече десетилетия на легло и че самият той познава западния свят, тъй като е следвал във Виена и Париж. Без заобикалки му казваме, че сме дошли в България, за да се запознаем с българското християнство. Болната ни слуша с толкова сияйни очи, че ми

става ясно, че и тя разбира всяка дума на немски.

След това питаме за Учителя Дънов и домакиният ни разказва, че той е следвал в Америка и се е завърнал в България, за да поеме в тази страна една духовна задача, която е важна за бъдещето. Той им е говорил също и за духовния учител от Западна Европа, който трябвало най-напред да повдигне духовно науката, така че животът да не бъде разглеждан вече механистично, а от духовна гледна точка. Дотогава християните тук трябвало да почакаат, преди да могат да се заемат с работата си.

При тези думи болната ни поглежда с толкова копнеж, че не мога да се въздържа да не погaley слабата ѝ ръка и да промълвя: „Трудно е да се чака дълго в мълчание.” Тогава тя изговаря едно единствено изречение, което няма да забравя никога: „Това...е...

нашият изпит...”

Не можем да говорим дълго, защото се появяват двама униформени; единият сочи към нас и пита нещо, което не разбираме, посочва към колата ни през отворената врата, после отново към нас. Ние припряно изваждаме немските си паспорти, кимваме на двамата домакини като на непознати, при които сме спрели случайно и следваме полицаите. Те изваждат една карта, Карл-Хайнц сочи Черно море и те ни показват една голяма улица. Незабавно потегляме по нея, тъй като сме сигурни, че ни наблюдават. Не желаем да създаваме проблеми на хората, които току-що оставихме зад гърба си.

След известно време пътуване на изток се отправяме към Стара Загора, за да намерим там инженер Димо Даскалов. Това ни се удава без да привлечем внимание и този път благодарно паркираме колата доста далеч от неговия дом.

Даскалов потвърждава, че е превел вече на български много от книгите на Щайнер, много се радва на това, което сме му донесли и ни разказва за студентите, които четат неговите преводи и ги разпространяват. На другия ден ни води при една жена, с която според него трябва да се запознаем, за да се уверим в способностите ѝ. Той смята, че в нея се проявява нещо,

М. Хайнрих (с шапката) в градината в Айтос

което е израз на жаждата на българите за добиване на по-дълбоки възприятия за света.

Жената подрязва лозето си, което обгражда дома ѝ. Видимо просиява като ни вижда и Даскалов превежда първите ѝ думи: „Изпратил ви е светецът Рителмайер!”

Смаяни отвърщаме, че този човек е основал нашето „Движение за религиозно обновление”. Тя разказва, че когато била болна с опасност за живота, той ѝ се явил и ѝ казал, че Христос е тук и ще ѝ помага. Оттогава тя никога не се е разболявала и знае, че той ни е довел при нея, за да се уверим в думите му.

Два пъти имаме възможност да се срещнем с белите братя. Първият път това става във Варна, на един хълм, покрит с лозя, където сме поканени да присъстваме на „паневритмия”. Даскалов вече ни я е описал като нещо, подобно на нашата евритмия – кръгов танц, придружен с музика и текст, при който човек възприема небесните сили и ги излъчва навън към братята си.

Изпълнени с очакване, заставаме заедно с останалите в кръга. Едва музиката започва да свири, когато над главите ни се разнася пронизително изсвирване и всички мълчаливо хукват да бягат. Един мъж ни повлича през храстите към паркираната ни далече кола, като

ни обяснява: „Бягайте! По-добре на Рила! Там никои няма да ни открие. Ще ви изпратя план на местността. Моля, бързо адреса ви!” Той го получава незабавно, но в Берлин така и не дойде никога планът на Рила.

Едва на третото лято ни се удаде да намерим белите братя на Рила, при едно вълнуващо приключение. Паркираме колата на толкова скрито място, че след това услужливите овчари трябва да я избухат до място, където е възможно да обърнем. Едва късно вечерта стигаме до местността, посрещат ни с хляб и вино и ни настаняват в палатка.

Рано сутринта ни събужда нежна музика и поглеждайки от палатката си, виждаме много хора, подредени в два кръга върху наклонената поляна. Включват ни в кръга. Музиката се извисява в светло кресчендо, когато над хоризонта се появяват първите лъчи на слънцето. Заедно с всички и ние пращаме своя поздрав към зората. След това тръгваме след човека пред нас и влизаме в кръга, извършващ ритуал.

В светлината на изгрева всички са в мълчание, всеки се обръща към своя съсед и разменя с него братска целувка, след това минава към следващия и така двата кръга се завъртат. Така всеки един прави крачка напред към следващия

човек и му дава братска целувка. Ние също докосваме с устни всеки от братята. Междувременно става съвсем светло. Но нещо в мен се съпротивлява и казва: „Но те не са ми братя!”. Крачките ми се забавят, от миризмата на чесън започва да ми се гади, небръснатите им бузи ме богат, стъпките ми са все по-несигурни и когато музиката спира най-после, съвсем объркана излизам от кръга.

По-късно, когато сме седнали с хора, говорещи немски, едва смея да си вдигна погледа, докато тяхната сърдечност не надделява над срама ми и прошепвам: „Извинете ме, но ние не се целуваме толкова често.” Всички кимат разбиращо с глава и една жена казва дружелюбно: „Вашите тела са различни от нашите, но над всички нас има Един, който прави сърцата ни да бият в съзвучие.” Един мъжки глас допълва: „Христос не е дал на учениците си друго кредо освен това: Обичай ближния си като себе си.” Някой погалва ръката ми: „Не казвай „не” на брата си. Опитай се да го разбереш. С брата си ще можеш да свършиш много голяма работа на Земята.”

Тези думи ме освобождават. Аз се изправям и давам на всеки братска целувка. След това всички си изграят с нашата Мария, все едно, че е тяхно дете, израснало при тях.

Медицината на бъдещето – взаимодействие със силите на Живата природа

Д-р Светла Балтова

Под това мото от 12 до 15 юни вкл., 2008 г. в Пловдив се състоя медицински семинар с участието на двама чуждестранни лектори: д-р Клаус Вилде и Волфганг Финдайзен. Философските и медицински възгледи на двамата се основават върху антропософското учение на Рудолф Щайнер. Всеки от тях, тръгвайки от тази база, е развил свой оригинален подход и методи за лечение.

Волфганг Финдайзен е работил като валдорфски педагог, преподавател по въпросите на здравето, а впоследствие е разгърнал своя собствена практика като лечител.

Изнася семинари в областта на медицината по цял свят. Бил е ученик на кипърския духовен учител и лечител Стилианос Атешлис, наречен Даскалос (1912–1997 г.) и на 12 юни вечерта разказа за живота и делото на този малко познат у нас духовен посветен. Благодарение на упражненията, дадени от Щайнер, които е съчетал с методите на Даскалос, В. Финдайзен е развил етерно ясновиждане, позволяващо му да наблюдава движението на етерните потоци в организма, местата на блокажите и да ги отстранява.

ОРГАННА ПСИХОЛОГИЯ

В първия ден на семинара В. Финдайзен говори върху органната психология, като разглежда взаимоотношенията в двойката бял дроб – черен дроб.

Кръвта е Азовият носител в човешкото

тяло. Какво научава кръвта, минавайки през белия дроб? Ако си представим алвеолата – най-малкото разклонение на бронхиалното дърво, ще видим, че кръвоносните съдове я обливат отвън, така че става пренос на кислорода от кухината на алвеолата към капиллярите, а в обратната посока – пренос на въглероден диоксид. Т.е. кръвта „наблюдава процеса отвън“. Кръвта се научава от белия дроб да наблюдава безпристрастно. А какво научава от черния дроб? Там положението е обратното – можем да оприличим черния дроб на сунгер, чиито кухини са напоени с кръв. Там дори няма стени на кръвоносни съдове, за стени служат самите чернодробни клетки, между които кръвта тече, при което кръвта се учи да „съпреживява нещата“, да ги преживее „отвътре“. Така беше разгледана полярната двойка бял дроб – черен дроб, или разсъждение – съпреживяване. Лекторът се спря на съответствията на тези органи и в по-фините тела.

Волфганг Финдайзен нямаше възможност да разгледа другата двойка органи: сърце – бъбреци, но остана уговорката това да бъде сторено на следващия семинар другата година.

За сметка на това той поведе участниците в дълбинна медитация със светлина, имаща изцелително въздействие.

ТАЙНИТЕ НА РОСАТА

Д-р Вилде е лекар с 45-годишна практика. Той определя „своята“ медицина като розенкройцерска. Тя се основава на дълбоко познаване на природата и изследване на нейните тайни. В последните години

той изучава тайните на росата. Оказва се, че в малките капчици е скрита енергия, надвишаваща хиляди пъти тази на здравия човек.

Ако „дължината на здравето“ или енергията на човек в съвършено физическо здраве се измерва в 8000 бовис единици, една капчица роса съдържа 3,2 милиона такива единици. Росата е била позната като лечебно средство в българската традиция. Спомнете си за обичая в ранното утро, преди изрева, на Еньовден болните да се отърколват на поляна с роса, и за съвета на баба Ванга да ходим боси по росата. Необикновеното, което допринася за съхраняване на енергията на една капка роса, е самата ѝ форма – тя е сфера. За разлика от дъждовните капки например, които са леко сплескани. Тук можем да си спомним, че сферата, както и кръгът като форми са прояви на Божествения свят.

Образуването на росата е мистичен процес, останал изцяло неразгадан до момента. Д-р Вилде твърди, че в образуването на росата взимат участие духовете на Волята – престолите.*

Те са духовете, управляващи часа. А д-р Вилде е намерил, че съществуват 12 вида роса, съответстващи по своята вибрация на дванадесетте дневни часа, и 12 вида, съответстващи на дванадесетте нощни часа. Тази дванадесетичност той съотнася към дванадесетте зодиакални знака и органите, управлявани от тях. Така намира, че когато един орган е болен и съответно нормалната му вибрация е нарушена, той може да бъде повлиян от роса със съответната вибрация. Тъй като всеки орган трепти в определена честота и има свой тон, може да му се въздейства със съответния вид роса.

Ако към седемте основни тона на гамата прибавим и полутоновете, получаваме 12

* Според класификацията на Дионисий Ареопagit ангелските чинове са девет: серафими, херувими, престоли, сили, власти, господства, архангели, ангели.

тона. Така според закона на съответствието имаме: 12 тона, кореспондиращи с 12-те зодиакални знака и съответстващите им органи. Когато те се знаят, можем да намерим съответното звучене, което ще повлияе болния орган или част от тялото. Например горната част на главата, очите и носа се управляват от Овен, неговият тон е до. При смущения в зрението е добре да се пие роса, звучаща в този тон. Необходимо е и да се измери в каква октава трябва да се даде съответния тон. Замерванията са радиестезични.

Обикновено когато събираме роса, ние събираме заедно капките. Но всяка капчица си има своя единичен тон. За лечебни нужди д-р Вилде събира единични капки роса. Всяка една бива капвана в 10 мл. вода, която при този процес се трансформира в роса. Така количеството на росата може да се увеличава почти безкрайно.

СЪБИРАНЕ И ПРИГОТВЯНЕ НА РОСА

Вземете малка стъклена чинийка и стъклена водна чаша. Намерете място, където росата е по-обилна. Прокарайте гърба на чинийката върху тревата или растенията и след това я наведете вертикално над чашата, така че росата да се стича (да капе) в нея. Направете това неколккратно, докато съберете колкото ви се струва необходимо. От събраната роса накапвате 10 капки във вода и тя приема вибрацията на росата. С 10 капки можете да превърнете до един литър вода в роса. Тази вода, превърната в роса, може да се използва след това за всякакви нужди – да се пие, да се правят бани с нея, да се готви с нея.

Има обаче още един компонент в лечебното въздействие, който д-р Вилде нарича Силата на Христос от бъдещето (може би можем да го преведем като Идващия Христос). Независимо дали лекуваме с роса или с друго природно средство, можем да очакваме ефект, само ако се обърнем към Идващия Христос и Го призовем. Той е в състояние да трансформира отслабените, разстроени етерни сили в човека и природата, които обуславят здравето. Не само това;

и в лекцията си, и по време на семинара д-р Вилде неколкратно подчерта, че според неговите прозрения Той–Христос, Който идва – чака човечеството да Го призове, да се обърне към Него, да пожелае Неговото идване. В противен случай ... Той няма да дойде...

Тук трябва да бъде подчертана ролята на човека като съработник на Христа и необходимостта все повече и повече хора да осъзнаят, че всеки на своето място, в своето обкръжение, колкото и скромно да е то, трябва да вижда себе си по този начин.

Необходимо е да се отбележи, че най-вълнуващото в този семинар беше тъкмо единството на практически методи и насоки и дълбоката духовност, пронизваща лекциите на водещите.

Участниците в семинара имаха възможност експериментално да изпитат върху себе си здравеносното действие на росата. Всеки човек има своя основен тон, своята вибрация. Д-р Вилде измери основния тон на всеки от участниците, така че всеки можа да си вземе шишенце роса със своята честота, заредено и със силата на Идващия Христос. Нещо, което да му послужи при нужда от защита и тонизиране.

На третия ден бяха представени някои щрихи от принципите и методите, отнасящи се до здравето и лекуването, дадени от Учителя. Д-р. Светла Балтова сподели своя опит в прилагането на някои от тях. Георги Стойчев изнесе беседа върху музиката като формативна сила в природата.

Хари Салман направи обобщение, в което подчерта необходимостта да се събират лекари и лечители с насоченост към природната и духовна медицина и да обменят опит.

Семинарът завърши за всеобща радост с концерт на струнния дует Теменужка и Георги Стойчеви, които със своите изпълнения потопиха участниците в мистичната музика на Учителя.

ЕС призив за спешни действия срещу Wi-Fi радиация

Джофри Лийн

*Публикация от 17 септември 2007 г. от **The Independent** / UK*

Европейската агенция по околната среда призовава за незабавни действия за намаляване на излагането на излъчванията от Wi-Fi, мобилните телефони и подобни средства. Тя смята, че забавянето би довело до кризи със здравето, подобни на предизвиканите вече от азбеста, тютюнопушенето и оловосъдържащия бензин.

Предупреждението на Европейската агенция по околната среда (ЕЕА) се позовава на международни научни обзори, които заключават, че границите на безопасност, приети за тези излъчвания, са „хилядократно надвишени“, както и на официален британски доклад от последната седмица, според който не може да се контролира развитието на ракови заболявания, причинени от използване на мобилни телефони.

Професор Жаклин МакГлейд, изпълнителен директор на ЕЕА вчера каза: Резултатите от последните изследвания върху дълготрайните последици от излъчванията на мобилните телекомуникации подсказват, че е разумно здравните власти да препоръчат да се намали ползването им, особено от по-раними групи от населението, каквито са децата.

Инициативата на ЕЕА ще увеличи натиска на правителствата върху обществените здравни органи да предприемат действия за предотвратяване на нарастващото електромагнитно излъчване и бума на нови технологии. Германското правителство вече предупреждава гражданите си да използват кабелните интернет връзки, а не Wi-Fi и обикновени вместо мобилни телефони.

Научният преглед, публикуван от Международната биоинициативна работна група, съставена от водещи учени, експерти в здравеопазването и политици казва следното: „Експлозията на нови източници е създала безпрецедентни нива на изкуствени електромагнитни полета, покриващи и най-отдалечените райони на обитаемите площи на Земята, причиняващи „дълготрайно и акумулиращо въздействие“ на „масирано нарастваща радиация“, „безпрецедентна в човешката история“.

Казва се още: „Необходими са корекции в начина, по който възприемаме, проверяваме и прилагаме“ технологиите, за да избегнем здравни проблеми от глобален характер.

През тази година

от Учителя

През тая година не се сравнявайте един с друг. Да не казвате: „Аз съм по-малко напреднал.“ Не взимайте никой човек за мярка.

От всеки човек изваждайте добрата страна, която има.

Когато видите, че има нужда, помогнете му.

Ако в една работа ти не можеш да успееш, то втория ден не предприемай тази работа. Остави я! Ако в една мисъл не успееш, то на втория ден я спени! Сменяйте своите мисли, форми, начини, по които работите. Не бъдете еднообразни.

За да не се закачи кракът ви, ще изпъаните Волята Божия! Тая година ще бъде една от хубавите години за вас – нищо повече!

Не си туряйте писъта: „Аз съм в напреднала възраст.“ Оставете вашите напреднали възрасти!

Най-първо ще бъдете скръбни, а после радостни. Тази година да почнете със

скръбта и да свършите с радостта. Не да бъдете първо радостни и после скръбни.

Тази година мярката ви трябва да бъде Божествена. ...Изправни трябва да бъдете и в думите, и в мислите, и в делата, и в постъпките, във външване, в ядене, в пиене, в обличане – във всичко трябва да бъдете изправни! Не да ви бъде тежест това, но по естествен начин.

Не роптайте против страданията... Роптайте против вашата леност, против вашия мързеа. Ако имате нещо, против което да роптаете, то е мързеа. То не е мързеа, нехайство е, когато човек отлага.

Кажете, че ще се уреди работата!

Сега остава Божественото! Ти казвай: „Толкова години съм работил!“ В Божественото работите се спеняват и успават. В Божественото изключение няма. Там няма недоимък и неуспех няма! Там всякога нещата стават!

Из „Към Извора“ ООК,
год. 15, 1935-1936, т.1
Подбор: Мария Христова

LETTERS OF THE MASTER

TO THE FIRST DISCIPLES

Sofia, 7/05/1915

Dear E. I.,

I received your letter. I understand well the instability of the human heart. Contemporary people have no knowledge of themselves. Everything in them comes down to the rough act of the matter. For some of them this state is excusable, but not for others. Under the present conditions, when the times have become ripe, we needn't convince anyone. Let everyone to walk on their own way and to reap the consequences of the thousands of years. Jesus Christ says: and my sheep recognize my voice. Who recognizes the voice of the good shepherd, he is of His, if not he isn't. Years will pass, when the things will turn otherwise. Everything will be tried by fire. All will baptise themselves with fire. I should like every priest in the Orthodox Church to have knowledge of Christ and to listen to His voice. The old order of things has already been going away. Something new is coming into the world, everybody will see it. Someone will comprehend and will alter. All of us won't die, but all of us will change, says The Spirit of God. Be joyful and cheerful. Now is time for joy and praise of God, Who redeems his people. Now the world will wail and cry, and the righteous people will be pleased. Thousands of years ago the righteous ones cried, the world was rejoicing, now is the other way around. Such is the law. There are high tides and low tides. For the righteous one now comes on the high tide, for the world is low tide. Leave the trivial things away. If there is something good, sublime, which will bring light and uplift to the heart, and to the soul, you should be searching this. The other has been tried. Everybody has already tasted from this world, you know its power and nobleness. Why should you stay in this unbearable state? Let lies out. Place the Truth for your teacher.

My greetings.

P.K. Deunov

Dear E. I. ,

Always enjoy yourselves. Pray all the time. Thank for everything, because this is the Will of God for you in Jesus Christ. Don't extinguish the spirit. Don't take the prophecies for insignificant. Examine everything; keep the good. This is the inner meaning of life in this transient living together on the Earth. God is strong inside of us. He brings his deed to victory. Days are coming, when the face of earth will revive and the heaven above will brighten, and there will be an open way from the Heaven to the Earth. Open your hearts every morning towards God and He will always revive you with the Spirit of His Love. Great is the Love of Father, which widens and resurrects the souls of its children. He speaks inside everybody. Listen carefully to His voice. Fulfill His Will with pleasure. I would like, you to be firm and strong in Lord, with wide views about life. I send you all good from above. Everything that happens all over the world is with good intensions. See so and think so and you will try and verify this Truth. When 42 months, 1260 days, three days and a half pass, the war will stop. These three numbers have a relation to one and the same event, which shows the whole cycle of this, from its beginning to its end. Don't be afraid of anything. Be brave to the end. Lord My God is with you. His Bright spirits, His army is with all people on the earth face from all nations. And Lord is uniting now his people, the people of God. Be glad that you have reached to this epoch, about which Christ has said 2000 years ago: Now you will see The Angels of God to descend and ascend upon the Son of man. Blessed are your eyes, which will see this. Blessed are those, who see the springing of the Act of God, Its growing, and Its blooming and Its ripe fruit. Blessed are those, who taste the ripe fruits of Love of God
(the holy signature)

Sofia, 9/04/1915

Dear E. I.,

Everything will come at its own place. In the Kingdom of God dishonourable things can't enter. A purity of mind and heart is needed. I'm glad that there are many who draw away. This doesn't upset us. There will be in the sieve, and under it. The whole church all around the world will go under fire. By means of the fire everything will be clean. Christ is coming to judge the world and He has already started his appealing process. Who thinks from now on to live in the old way, deceives oneself. This generation will be a witness to terrible things. We are on this world to reduce a little the bitterness of this glass, but not to cancel it. Let give a consolation to the sufferers, who can acquire the teaching of the Love of God. What is thinking the world about, we know very well. And there is no weapon, which will succeed against the Kingdom of God. The dead have already started to wake up and some of them will wake up in the New Life, like the butterflies, others in the old, like the caterpillars, let them creep, don't disturb them. There is a long way for them to walk. And we will say together with God: sift out God, select the pure from the impure, the rotten from the strong, separate the necessary from the useless. Do all of you so, as God is teaching you from within. Where the Spirit is, there is the freedom. Besides, don't be in a hurry. Learn the matters thoroughly. There are many things in the Revelation which I can't tell you about. The trumpets always mean political events, wars and violence. For the trumpet is made for this purpose, to call for fight. And now is blowing the seventh trumpet, in which the kingdoms of world will become kingdoms of Christ. The future world government will be more theocratic. The freedom will take its place. People will learn to respect one another and to live in peace. There won't be our people and theirs, and if there are such, they will stand in the queue. The light will illuminate people's minds and they will become sober from this state of theirs. But now the trials for all haven't finished. To many of you Christ will say, I don't know you, go away from Me, you who act with lie, deceit, hypocrisy, covetousness and all other devilish means. The devil in My eyes has become quite ridiculous. Some incites to kill one another, and others to run. But Great is Lord, Whom everybody is at service to. Don't be afraid from those, who kill the body. You will continue the reading with Ishiah, Joel, Genesis to 28 and with Daniel

you will finish.

Send my greetings to all friends. Everybody will take advantage of the lectures, they are stenographical and they can be printed little by little, if the time permits.

P. K. Deunov (The holy signature)

Novi Pazar, 10/ XII/ 1900

Dear Mrs. M. Kazakova,

I hope my letter will find you in good and high spirits. Where the Spirit is, there is freedom. Such condition of the soul is precious.

Be confident, I'm glad, when I know, that you are interested in a subject, which is so important in itself. It belongs to us to light more closely with the future, which is waiting for us.

The spiritual world is the aim of our existence and we mustn't lose from our eyes this aim. This Spiritual Peace has spoken constantly during all ages. He has spoken sometimes more clearly, sometimes more obscurely, sometimes loudly, sometimes quietly; everything has depended from our state of the spirit. There are different stages of its manifestation. At the earliest age he has spoken with sound. In the consciousness of Adam, God has spoken with a voice like father to its son. And I heard your voice, said Adam, but I was afraid.. We know, therefore, what were the causes and consequences of this inner alienation, and the darkness, that fall for the posterity of Adam; so that it was necessary God to eliminate that generation, that debauched family, which he chose Abraham from, in order to make him a father of the devoted people, and to whom he condescend to discover in human form, to strengthen his faith. We know the story how God brought up Abraham, while in him developed that noble grain of the spiritual life that developed in him firm faith, which opened to him the way to see the future, which was awaiting for him together with all his offspring. And when the hard times came, God appeared to Moses in the shape of talking fire in a blackberry bush, where he realized about His presence from. Take off your slippers, said He, because the place you are walking is holy.. What wonderful words! What a great meaning. My angel, said Lord, will be with you.. And don't be afraid, there is no death for those who love.. And Christ gives more clear and complete content, as he says: God is not a God of the dead, but of the living, and everybody lives in him...

P. K. Deunov

„Jitno Zerno“ 1/2008
(Grain of Wheat)
An re-establishment
of the Journal „Jitno Zerno“,
founded by disciples and followers
of the Master Peter Deunov,
published from 1924 to 1944

Edited by
Georgy Stoitshev
Maria Kisova
Dr. Svetla Baltova
Tatjana Jordanova
Jivko Stoilov

address: „Jitno Zerno“
Sofroni Vrachanski str. 5A
Plovdiv 4000
Bulgaria

e-mail:
jitnozerno@abv.bg
tel.: ++359 32 665 080

ISSN 0861 427X

CONTENTS

THE LIVING WORD

From the Letters of the Master to the first Disciples 3

THE SCHOOL

Sphere of Mercury – *Georgy Radev* 7

Fir-fur-fen tao bi aumen – *Georgy Stojchev* 11

Exercises by the Master Peter Deunov 13

ANNIVERSARY

“Grain of wheat” in the past and today –
short review – *Ljudmila Dimitrova* 14

THEMA WITH CONTINUATION

The Language – *the Master Peter Deunov* 16

Sanscrit – ancient and perfect – *Jivko Stoilov* 17

Georgy Rakovski about the Origin
of Bulgarian Language 26

Poems – *Silvia Shishkova* 28

THE MESSENGERS OF THE SPIRIT

Daniel Cion – Rabbi and Christian – *Harrie Salman* 29

Talk between Daniel Cion
and The Master Peter Deunov 35

The new Druids – *Philip Karr-Gom* 36

Exercises by the Master Peter Deunov 40

PANEURHYTHMY

Paneurhythmy abroad – *Svetla Baltova* 41

The small schools – an alternative to the big ones –
Tatjana Vancheva 46

The Universal white brotherhood – *Eugen Reljis* 48

On the flow of the times – *Margarete Heinrich* 50

THE UNITY OF LIFE

The future medicine – partnership with the Forces
of Nature – *Svetla Baltova* 53

HEALTH

EU Watchdog calls for urgent Action
on Wi-Fi radiation – *Geoffrey Lean* 56

In this year ... – selected thoughts
by the Master Peter Deunov 57

From the letters of the Master to the first disciples 58

Сп. „Житно зърно” можете да намерите:
В издателство “Бяло братство”, София,
ул. „Ген. Щерю Атанасов” 6, тел: 963 4314

В културен център „Бяло братство” Пловдив,
ул. „Капитан Георги Цанев” 17

И в следните книжарници:
София, кн. „Елриг”, ул. „Стефан Караджа” 7А,
тел. 986 7126
Кн. „Астея”, ул. Пиротска 3, безистен, 2-ри ет.,
тел. 981 10 58
Пловдив, магазин „Път към здравето”
ул. “Опълченска” 14

Цена 3:40 лв.